

68
LIX.
7124
120 2
20
Q. D. B. V.
DE

IVRIBVS ET IVDICE
COMPETENTE
LEGATORVM,

DISSERTATIO IVRIS GENTIVM ET PVBLICI VNIVERSALIS

QVAM

AVSPICIIIS

IOANNIS LAVRENTII FLEISCHERI
ICTI

AVGVSTISSIMO PORVSSIAE REGI A CONSILIIIS AVLICIS
ET IVRIVM PROFESSORIS ORDINARII
IN FRIDERICIANA

CONSENTIENTE ILLVSTRI IVRECONSVLTORVM
ORDINE

PVBLICAE ET PLACIDAE ERVDITORVM
CENSVRAE SVBMITTIT

IN AVDITORIO MAIORI

D. 2. NOVEMBRIS MDCCXXIV.

NICOLAVS LVDOVICVS DE SCHARDEN

HALLENSIS MAGDEBVRGICVS
AVTOR ET RESPONDENS.

HALAE MAGDEBVRGICAE,

Typis IOANNIS GRVNERTI, Academ. Typogr.

IN RIBVS ET IVDICE
COMPTES
REGATON

INSTITIO IVRIS NATVRIS ET CIVICIS
AVSTRIACIS

IOHANNIS LAURENTII FISCHERII
AVSTRIACORVM REGIS A CONSILIARIIS
ET IVRIS CONSULTORIBUS

CONSENTIENTE AUSTRIACAE
CAESARIS

PUBLICAE ET REGIAE ERUDITIONIS
CAESARIS

NICOLAUS IUDOVICUS DE SCHARDEN
HALLENSIS MAGISTER
AVTOR ET REVISOR

HALLAE MAGDEBURGICAE
Typo IOHANNIS GRUBERII, Aedificii Typogr.

VIRO ILLVSTRISSIMO
ATQVE
EXCELLENTISSIMO
NICOLAO BAR-
THOLOMÆO
LIBERO BARONI DE
DANCKELMANN
ET
PRANGIN

POTENTISSIMI REGIS PORVSSIAE
CONSILIARIO STATVS INTIMO, REGIMINI IN
DVCATV MAGDEBVRGICO EMINENTISSIMA
DIGNITATE PRAESIDENTI,
DOMINO HEREDITARIO IN LODERSLEBEN
RELIQVA

DOMINO SVO BENEVOLEN-
TISSIMO

SALVTEM DICIT PLVRIMAM

NICOLAVS LVDOVICVS DE SCHARDEN.

VIR ILLVSTRISIME

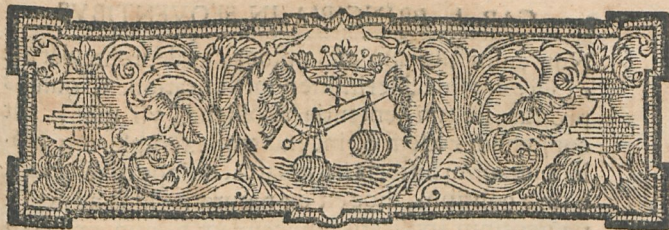
PATRONE BENEVOLENTISIME.

Quantum ad publicæ salutis incrementum sollicita Virorum sapientum & in gerendis rebus exercitatorum studia conferant, illud omnibus imaginem meritorum TVORVM, quibus rem TIBI publicam deuinxisti, contemplantibus non potest non esse exploratissimum. Adeo enim clarissimam lucem TIBI præclare & fortiter facta TVA conciliarunt: Adeo ad admirationem venerationemque Dignitas virtutum TVARVM & illustri splendor excitat hominum animos, vt ad TE colendum propendeant vniuersi, & mihi etiam sancta sit

Qua sit venerabilis NOMINIS TVI pietas, ILLVSTRIS-
SIME VIR, habeamque veneratio-
ne TVI nihil prius nihil antiquius. Nec vero vni-
us argumenti rationes proliciunt mentem me-
am adhunc cultum, accedunt alia mihi propria
eademque ponderosiores. Quoad enim mens
mea respicere potest spatium præteriti tempo-
ris & pueritiæ memoriam recordari vltimam,
inde vsque video luculentissima benignissimæ
TVAE in me voluntatis monumenta exstitisse,
nulli TE operæ pepercisse vt me beneficiis pro-
sequeris ornaresque, adfuit mihi sacra bap-
tismatis vnda abluendo, ad quantum beneficium!
Quam igitur deuotissimæ mentis gratiam TIBI
referam, ILLVSTRIS SIME VIR, aut quam in-
eam rationem probandi meæ TIBI pietatis ac
officiorum magnitudinem? cumque in TE co-
lendo patriam mihi constituerim sanctitatem,
cui demum potius exhibeam rationes studio-
rum meorum, quam TIBI, CVIVS tam prolixam
benevolentiam experiri hucusque mihi conti-
git. Quæ cum ita sint, cum tot nominibus ob-
strictissimum me TIBI agnoscam, cumque tot
rationes persuadeant animo meo, vt aliquod
edam

edam publicum propensissimæ, qua Te colo,
pietatis argumentum, PATRONE BENEVO-
LENTISSIME, facile credo, quas nunc audeo
TV O committere PATROCINIO academicas
primitias, ceu tesseræ deuotissimæ in TE men-
tis, benigne fauenterque abs TE susceptum iri,
quodque iuuenili huic & imbelli foetui NO-
MEN TVVM ILLVSTRISSIMVM præscri-
pserim, illud TE beneuolentissime esse interpre-
taturum. Quasi me gratia ornare non fueris de-
dignatus, ILLVSTRISSIME VIR, innumera-
bilibus TVIS in me beneficiis insignem addes cu-
mulum, acego, quod mearum erit partium, nun-
quam committam vt TE collatæ huius in me
gratiæ collatorumque tot ornamentorum vn-
quam poeniteat; Quin potius SVPREMVM,
quod rebus præsidet humanis, NVMEN preca-
bor, vt TE bono publico natum quam diutissi-
me saluum conseruet sospitem ac incolumem,
ætatemque TVAM, quæ iam tot solis anfractus
reditusque feliciter absoluit, esse iubeat fortu-
natissimam. Vale, EXCELENTISSIME
VIR, meque TVA perpetuo complectere
beneuolentia.

Q. D. B. V.
DISSERTATIONIS
DE

IVRIBVS ET IVDICE
COMPETENTE LE-
GATORVM.

CAP. I.
PRINCIPIA IN SEQVENTI-
BVS VSVI FVTVRA EXHIBENS.

Omnis de Iuribus & <sup>Ratio in ius-
tuti.</sup> Iudice competente Legatorum
multi plenis operibus & ex in-
stituto scripserint, nec pauci
singula capita seorsim fuerint
prosequuti; nihil tamen ve-
reor vt, qui mealegerit, cram-
bem bis coctam appositam fuisse sit existimaturus.
A Non

Non enim futurum est, opinor, vt deprehendat hic ex scriptas sine discrimine aliorum rationes, quibus pro sua singuli sententia stabilienda vsi sunt; aut congestam rudem & inconditam exemplorum molem ob omni historia petitorum, quippe quæ ad rem e iure gentium, hoc est ex naturæ legibus ad negotia gentium applicatis euincendam parum profecto conferunt, mores docent gentium; non ius gentium aliquod efficiunt, vti quidem visum GROTIUS (*) fuit & BYNKERSHOEKIO (**) aliisque (**). Quod enim cum alienissimum ab instituti mei rationibus existimem, eaque via incedendum mihi fit, qua per contrarias de Iuribus & Iudice Legatorum sententias, eluctari feliciter contingat; illud potius, animum ad scribendum appellens, mearum esse partium reor, vt penes quam sententiam stet veritas intelligam adstruamque ac deriuem, quæ veriora mihi videntur, ex solidis ac indubiis naturalium Legum argumentis.

quæ porro
explicatur

§. II. Legatos non subesse Iurisdictioni Rerum publicarum & Imperantium, apud quos Legationem obeunt, non ab illis puniendos, nec compellendos ad officia quæ aliis debent, aut remittendos, adeum qui misit Legatos, vt ille de iis statuatur, illud vero GROTIUS & plerique alii, qui de Legatis eorumque Iuribus & Iudice commentati sunt, existimant; Profecto multum operæ in stabilienda asserendaque Grotii sententia videntur collocauisse BYNKERSHOEKIUS,

(*) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. I. & II.

(**) De Iudice competente legatorum Cap. III. §. XI. XII. & Cap. XXIV. §. X.

(***) Quos vide apud Illustr. Dn. THOMASIVM in iurisprudentia diuina Lib. I. Cap. II. in nota ad §. 106.

XIVS, (*) STEPHANVS CASSIVS, (**) WIQUE-
 FORTIVS, (***) FRANCISCVS ALBERTVS
 PELTZHOFFERVS (****) RICHARDVS ZOV-
 CHEVS. (*****) Professor quondam Oxoniensis
 BARBEY RACIVS (******) aliique; quos vero &
 reliquos GROTHI sententiæ addictos v.g. VLRICVM HV-
 BERVM (†) CÆSARINVM FÜRSTENERIVM (††) sub quo
 nomine illustris quondam LEIBNITZIVS latere voluisse
 creditur (referente CASSIO Sect. I. §. 7. de iudice legato-
 rum) taceo. Siquidem illos pleniori calamo recensue-
 runt STRVVIVS (†††) & BYNKERSHOEKIVS. (††††)
 Etsi vero plerosque idem de Iuribus & Indice Lega-
 torum cum Grotio sentire videas, non desunt tamen
 qui diuortium ab hac Grotii sententia fecerunt. Le-
 gatos omnes, Imperantium ad quos missi sunt, iurisdic-
 tioni vel criminali solum vel etiam civili obnoxios
 existimantes; in priorem censum venire, ANTONIVS
 A 2 de

- (*) De Iudice competente Legatorum; quem librum gallico ser-
 mone donatum sub Titulo *Traité du juge competent des
 ambassadeurs tant pour le civil que pour le criminel* in lu-
 cem misit Ioannes Borbeyracius antecessor Groningensis
 an. MDCCXXIII.
- (**) Indiatribue de Iure & Iudice Legatorum prodiit Francofurti
 an. MDCCXVII.
- (***) Dans son Ambassadeur.
- (****) In Arcanis status lib. IV. §. 10. 13. & 14.
- (*****) In solutione questionis veteris & nouæ siue in Diss. de
 legati delinquentis Iudice competente; quæ prodiit cum
 notis Christiani Henelii Coloniae ad Spreuum MDCLXIX.
- (******) In notis ad Puffendorffium Lib. VIII. Cap. IX. §. 12. &
 in notis ad Grotium non ita pridem Gallice editum.
- (†) De Iure publico.
- (††) De Iure Suprematus principum Germaniæ.
- (†††) In Bibliotheca Iuris.
- (††††) Cap. XXIV. de Iudice competente Legatorum.

4 CAP. I. PRINCIPIA IN SEQUENTIBVS

de VERA (a) videtur, in posteriorem FELIX de OLIVA (b) FRIDERICVS de MARSELAER (c) & illustris quondam COCCIVS. (d) Quam ego sententiam quum grauissimis rationibus & præ aliis ponderosioribus inniti sim persuasissimus, operam, quantum per vires infra mediocritatem positas licebit, dabo, vt ex solidis eam principiis deducam deriuemque. Quia vero rationibus pugnandum est non exemplis, vt parcus in iisdem sim, e re mea esse duxi, eam etiam ob rationem cum plena manu in omnibus de Iuribus & Iudice Legatorum commentatoribus hæc congesta reperiantur mihi que breuitatis studium sit commendatissimum; Illud a Lectore beneuolo, antequam rem ipsam adgredior, mihi expeto, vt primitias academicas, vt iuueniles conatus, vt tenuem hanc leuemque opellam æquibonique consulat; DEVS autem supremus rerum omnium studiorumque moderator adsit scribendis.

Salus & securitas sunt fines rerum-publicarum

ad quas multa media faciunt.

§. III. Pono in principio Fines esse, quos omnes res-publicæ intendunt, salutem earundem & securitatem; quæ in eo potissimum consistunt, vt quibuslibet in republica felicem agere vitam & a metu bellorum læsionumque immunibus esse contingat; Quumque multa ad hunc finem obtinendum faciant, ac inter hæc non postremum sibi locum vindicent, integra alterius reipublicæ cum altera commercia, compositiones bellorum, fœdera aduersus minantes crescen-

(a) Dans son parfait ambassadeur Lib. I. Sect. 45.

(b) De foro. Ecclesiæ parte III. Quæstione 12. num. 16. & seqq.

(c) In Legato.

(d) In Dissertatione de Legato sancto sed non im puni.

VSVI FVTVRA EXHIBENS.

crefcentium rerum publicarum potentatus, cum aliis inita; amicitia Principum regentium, & id genus alia; Cumque exploratae veritatis sit, quae aliquid conferunt ad salutem publicam, ea omnia cura cordique esse rebus publicis debere; consequitur vt bellorum compositiones, foedera, commercia, sint summa ope & studio a publicis rebus earumque moderatoribus promouenda.

§. IV. Quae vero vt rite, ac quemadmodum salutis publicae interest, succedant, vt commercia inter res publicas facta rectaque conseruentur, & laetiora subinde incrementa capiant, aut lapsa pristino splendore restituantur, vt sopiantur bellorum gliscientes flammæ, vt ineanantur foedera immunes ciuium animos a metu vicinorum potentium redditura; cum vacare his rebus non ipsimet Principes semper possint; consultissimum aequae est ac necessarium, certos inuicem & idoneos homines legari, definita instructos potestate, ad concludendum de rebus ad salutem publicam pertinentibus, v. gr. de stabiliendo prouti par est commerciorum inter respublicas ordine, de pace, de ineundis foederibus &c. Idem fieri opus est, nimirum vt idonei inuicem homines ablegentur, quando mutuas ac propensas Imperantium voluntates conseruari conuenit, qui aliis imperantibus nomine sui Principis, quae ex humanitate proficiscuntur officia, persoluant, certis caerimoniarum solennitatibus defuncturi; exteris principibus felices rerum euentus gratulaturi, & id genus alia. Cumque soleant etiam a Principibus mitti, qui priuatas ipsorum res apud alios principes

Interquæ Le-
gationes

vel respublicas agant v. gr. qui nomine suorum principum matrimonia contrahant, pecunias accipiant. &c. illud ex his omnibus intelligitur si quid concludendum est alteri Reipublicæ cum altera aut Principi cum altero negotii; quia non ipsi Principes aut moderatores rerumpublicarum his rebus operam omni tempore impendunt; tunc esse ut idonei ab alterutra parte, ad alteram homines mittantur necessarium & consultissimum.

Definitio Legati.

§. V. Eiusmodi vero homines Principum vel rerumpublicarum nomine ad alias respublicas vel principes missi: LEGATORVM (*) veniunt Titulo; quare efficitur, ut *Legatus sit persona publico reipublica vel priuato Principis nomine apud aliam reipublicam vel prin-*

(*) Varia est apud veteres vocis legati acceptio, nam. & usurpatur (l) pro iis qui exercitibus præerant: interque hos qui Principis sive Imperatoris partibus in administrandis bellis regendisque exercitibus fungebantur *Legati consulares* dicti; vti illi *Prætorii & legati Legionum* qui singulis Legionibus præfæti; confer Tacitum *Agricolam* Cap. VII. & *Liphium*, in II. *annalium Taciti* præcipue de militia Lib. II. Dial. XI. Etiam eos Legatos dicebant, qui proconsulum prouinciarum absentium vices gerebant; & iuris dictione vicaria utebantur, vid. L. XIII. D. de officio proconsulis & L. I. §. I. de officio eius cui mandata est iurisdictio, *Noordium* in comment. ad firmat C. *Nepos* in vita *Attici* Cap. VII. vbi *Multorum consulum prætorumque* inquit, *præfaturas delatas* sic accipit ut neminem in prouinciam sit secutus, qui ne cum *Q. quidem Cicerone* voluerit ire in *Asiam* cum apud eum LEGATI locum obtinere possit. Accipitur tamen vox Legati etiam eodem sensu ac usurpauit: Ita *Cicero* ad *Atticum* Legatos cum auctoritate mittere inquit & *Livius*. Legatos mittere

principem certa negotia tractandi potestate instructa.
 Fluit ex hac definitione (I) non Legatos solum
 apud exterarum gentes ea agere quæ salutis reipub-
 licæ ipsorum intersunt, sed curare etiam priuatas
 principum res vide (§. IV.) deinde (II) quia ob
 certum finem mittuntur Legati ut nimirum ali-
 qua principis aut publico nomine negotia tractent;
 qui finis *causa mittendi* dicitur, facile, existimo, est
 ad intelligendum sub voce *Legationis & Legatos comi-*
tesque ipsorum & causam mittendi comprehendendi &
 (III) Legatos esse Ministros publicos quia publica ne-
 gotia tractant, publica autem negotia sunt quæ con-
 cernunt salutem & securitatem Reipublicæ. Cæte-
 rum non omnes Legati mittuntur; sed solent etiam
 interdum commorantibus in republica, ad quam
 fungi Legatione debent, negotia aliqua expediendi,
 a Principibus & Rebus publicis potestas demandari.
 Quod Principi Radziuilio anno 1633. in Hollandia
 aliisque factum. (*)

§. VI.

mittere de pace. &c. ad quæ confer L. VIII. & XVII. Lib. L.
 Tit. VII. D. de Legationibus. Cæterum illud monco Legatos
 olim oratores appellari solitos fuisse ut ex Virgilio *Ænea-*
dum lib. II. colligere est. Centum ORATORES inquit ibi *Æne-*
as. Augusta ad mania Regis ire iubet; vid. Festum & Varron.
 lib. VI. de LL. Quæ vterius de vocis Legati apud ve-
 teres acceptione dici possent vid apud *PREBEVTAM;* quem
 Barbeyracius in notis ad *Bynckerthœckium* Cap. I. §. III.
HENNINGVM esse putat) de Iure Legationis statuum Im-
 perii §. 38. Stephanum *CASSIVM* sect. II. §. 25. aliosque
 Hodie Legati Ambassadeurs. *AMBASCIATORES,* dicuntur
 quam vocem origine Hispanica esse deductam, ab *embior*
 quod mittere significat. arbitratur *PREBEVTA* §. 42.

(*) Confer Stephanum *CASSIVM* in diatriba de iure & iudice *Le-*
gatorum Sect. II. §. 25.

Diuisio lega-
torum in

Plenipoten-
tarios,

ordinarios,

Extraordi-
narios.

Cum Caracte-
re represen-
tatio.

§. VI. Quia vero omnes Legati, aut concludendi quæ ad salutem Reipublicæ pertinere videbuntur publico nomine, aut priuata Principum negotia tractandi potestate instructi sunt per §. 5. ideo Legatorum differentia ex discrimine concessæ potestatis deriuandæ sunt; (I) Potestas illa vel *limitata* esse vel *illimitata* potest; *Qui illimitata gaudent potestate, i. e. libertatem tractandi & concludendi plenam habent;* dicuntur *Plenipotentarii*; vnde Plenipotentarii nomen non honoris est sed potestatis. (II) Vel est *generalis* vel *particularis*; *generali ad concludenda & agenda negotia varia potestate instructi*, illos *ordinarios* appellare in mores iuit, notantibus BYNCKERSHOEKIO (*) FÜRSTENERIO (**) aliisque. Ac quum eiusmodi Legati, longiori ac alii tempore soleant in reipublica ad quam missi sunt, commorari, etiam *assiduas* has vocant *legationes* quibus id nimirum simul negotii datum est, vt, nequid ibi detrimentosi decerneretur aduersus salutem publicæ rei, cuius nomine Legatione funguntur, curent, caueantque. *Extraordinarii (***)* dicuntur *Legati, qui particulare negotium Reipublicæ aut Principis nomine gerunt, aut ad certum actum expediendum mittuntur.*

§. VII. Exinde quod Legati Reipublicæ aut Principis negotia gerunt, conficitur vt sint rerum publicarum & Principum a quibus mittuntur, mandatarii; Cumque ea agant, quæ ad respublicas & principes perti-

(*) Cap. I. §. 3. de Iudice Legatorum

(**) De Iure suprematus principum Germaniæ Cap. VI.

(***) Confer. Bynckershœckium & Fürstenerum l. c. & Presbeutam.

pertinent, abque ipsis forent expedienda & cum in tra-
 ctandi commissa negotia potestate similes reipublicæ
 aut Principe a quo missi sunt, habeantur; ideo ali-
 qua ratione omnes Legati rempublicam & Princi-
 pem repræsentare, dicendi sunt. Ast qui cærimo-
 niarum solennitatibus Principum nomine fungun-
 tur; v. gr. solennes nuptiarum ritus celebrant, ad
 solennia funebria, baptismalia comparent, nomi-
 ne Principum: illi, cum peculiari ratione partes
 Principum suorum agant; soli dicuntur *repræsen-
 tare principis personam, & fulgere, Characterẽ re-
 presentatiũ*. Habeo auctoritatem FÜRSTENERII quĩ
 Cap. VII. qui ad obeunda solennia, inquit, funebria,
 nuptialia, baptismalia, ad præstandum hominum ad
 coronationes aliasque publicas cærimonias veniunt, vt
 illum ad quem aut a quo mittuntur præsentia sua ho-
 norent atque interueniant. Illos personam Domini
 repræsentare consentaneum est i. e. eo in loco collocari
 qui Domini esset & illis honoribus affici qui Domino ha-
 berentur quousque scilicet ratio Ministrum Domino
 succedere patitur; vnde ratio fuit cur qui ab Electro-
 ribus ad coronationem Imperatoris Legati mittun-
 tur caractere fulgere repræsentatiũ soleant. Hinc
 postea FÜRSTENERIVS Characterem repræsentati-
 tium definit, *ius fruendi iisdem honoribus, quibus
 fruere tur is qui repræsentatur, si præsens esset, in
 quantum fert ratic aut consuetudo*. Et profecto qui
 repræsentare alium debet, in quibus ipsum repræsen-
 tat; in iisdem similis illi sit oportet; Quare cum Prin-
 cipibus ac Imperantibus, celebriores honorum cul-
 tus ac ipsorum ministris deferantur; vt actus & solen-
 nitates, ad quas obeundas mittuntur Legati cum *Chra-
 ctere*

Fere repræsentatio, efficiantur illustriores, & idem sit ac si ipsorum Domini solennibus interuenirent, iisdem ac illi frui honoribus solent; Hinc vero elucescit (I) in quibus non repræsentant & in quibus non similes Domino haberi possunt, in iis nec Legatos gaudere Charactere repræsentatio: (II) nec a mittente solum, vt hoc Charactere insigniti sint Legati dependere, sed ab eo etiam ad quem mittitur Legatio, vt eo iure fruantur, esse concedendum; vti vberius infra expositurus sum. Atque ex his ratio repetenda est limitationis quam FÜRSTENERIVS addit *in quantum fert ratio & consuetudo*, fert autem *ratio* vt repræsentent Dominum, in quantum similes esse ipsi possunt, aut idem est, ac si adesset ipse, qui mittit eiusmodi Legatos, Princeps; & *consuetudo*, quousque Legatos hoc iure vti, respublicæ aut Principes ad quos veniunt, patiuntur, aut pati consueuerunt. Ex quibus, quæ de Charactere Legatorum repræsentatio dixi, omnibus infero errare STEPHANVM CASSIVM §. 26. & seqq. Sect. II. de Iudice Legatorum, omnes Legatos *Maiestate* Reipublicæ insignitos deprædicantem; quomodo enim, qui in aliquibus saltem principem aut rempublicam repræsentant, illi maiestate pollerent? qui repræsentat non is est qui repræsentatur, sed similis illi habetur tantum, nec vero in omnibus ast in quibus repræsentat. Quomodo maiestatem competere Legis diceremus, cum & iure & potestate regendæ reipublicæ; in quibus maiestas consistit; destituantur? Et condonandum hoc CASSIO esset, si fictio saltem nomine maiestatem præ se fere reipublicæ aut Principis Legatos arbitraretur; nam qui finguntur Maiestate

iestate insigniti esse, reuera non sunt; Ast & hoc negat increpans GRO TIO quod fictionem eiusmodi admiserit: defendit autem GRO TIVM. BARBEYRACIVS (*) Nec mirum inde Stephanum CASSIVM falsissimum sibi de *Charactere* Legatorum *representatio* conceptum formauisse quem quisquis facile, qui §. 35. Sect. II. CASSII cum disputatis in hoc paragrapho conferre voluerit, animaduertet.

§. VIII. Qui mittuntur Legati cum *Charactere* Maiores & minores. *representatio*, illi *maiores* seu *primi ordinis* vocantur notante FÜRSTNERIO (*) & PRESEBETA (**) ut *minores* seu *secundi ordinis* qui eiusmodi *Charactere* destituuntur. Porro distinguuntur Legati ad *iectio honore* (***) in *Ambassadeurs* & *Envoyes* *Gesandten* *Abgesandten*: *Ambassadeurs* illi sunt qui in eminentiori dignitatis gradu apud mittentes constituti sunt; & proinde ac alii habentur honorificentiores. Reliquas, quæ inter Legatos solent annotari, differentias cognituros ad auctores, qui de his commentati sunt, ablego; mihi sufficit eas euoluisse quæ vsui erunt in sequentibus futuræ; Illud moneo quia Legati Reipublicæ aut principis negotia apud alium Principem aut rempublicam agunt per (§. IV. & V.); exinde consequi, vt nec *Commisarii*, quippe iurisdictionem eius a quo missi sunt non egredientes, nec *agentes* qui priuata priuatorum

B 2

(*) In notis ad Bynckershœckium de foro Legatorum §. I. Cap. VIII.

(*) Cap. VI. pag. m. 26. de iure suprematus.

(**) De iure Legationis principum Germaniæ §. 47.

(***) Vide FÜRSTNERIVM cap. VI.

rum negotiagerunt, *nec de legati subditorum ad principem* &c. sint Legati appellandi.

Instructi sunt
legati

§. IX. Cum Legati sint rerum publicarum & Imperantium mandatarii (§. VII.) necesse est, vt quousque extendere se debeat eorum tractandi negotia potestas; quæque agenda ipsis sint & concludenda præscribantur Legatis; nec non vt litteras accipiant, quibus se missos ad hæc vel illa expedienda negotia, *a Republica*, quam nominant, *Reipublicæ* ad quam mittuntur, probent; Eiusmodi litteræ, vocantur, *credentiales* quæ proinde sunt *litteræ a Legatis*, *Imperantibus alius Reipublicæ ad quam mittuntur tradendæ*, quibus & *ob quæ negotia expedienda* & *quæ cum potestate*, & *qui legatus missus sit*, indicatur; Quare qui litteras credentiales suo nomine accipiunt, sunt Legati & vice versa; In quibus vero *quæ agenda legatis sint* & *concludenda ipsis præscribuntur*; illas *instructiones* appellant; Quæ proinde Legatis sunt *regulæ agendorum* & *concludendorum*. Cumque ad expediendam Legationem vt securi in Rempublicam intromittantur transeantque Legati opus sit; expetere solent & consequi litteras *fidei publicæ* seu *liberi comneatus*, quæ ipsis & bonis ipsorum præstant *securitatem liberumque aditum*.

litteris credentia-
libus

instructio-
bus

litteris salui
comneatus,

Qui mittere
legatos pos-
sint.

§. X. Legati vel publica Reipublicæ vel priuata Principis negotia tractandi potestate instructi sunt, (§. IV. & V.) nam vel concludunt de pertinentibus ad salutem & securitatem suæ reipublicæ cum exteris; vel cærimoniarum solemnibus funguntur, & id genus alia expediunt. (§. IV.) Quæ vero potestas cum demandari ipsis concedique nisi ab eam possidentibus nequeat, elucescit mitti legationes non posse nisi

nisi a Principibus & Imperantibus Rerumpublicarum. Et quia *regale ius est quod ex summa rege-
de Reipublicæ potestate* descendit, ideo omnes il-
los Legatos, qui publica Reipublicæ negotia apud
exteros curant, mittendi ius inter Regalia referen-
dum est. Quare, qui mittuntur priuato principum
nomine, non illi quidem legari nisi a principibus pos-
sunt, cum tamen non mittantur vi summæ illius re-
gendæ reipublicæ potestatis, illos mittendi ius non re-
gale est; Interim ex dictis illud patet, cum principi-
bus *Imperii R. G.* omnibus regalia competant; illis
ius mittendi Legatos esse nequaquam denegandum.
Egregiam in hoc adstruendo Principibus Imperii iu-
re operam posuerunt CULPISIVS, (*) PRESBEV-
TA, (**) FÜRSTENERIVS, (***) & illustris Fri-
dericianæ Cancellarius de LVDEWIG. (****)

s. XI. Causam mittendorum & accipiendorum Le-
gatorum salutem esse Rerum publicarum & securita-
tem existimo (S. III. & IV.) & fusius Cap. III. eui-
tam; *admittere autem Legatos est, liberum ipsis adi-
tum in Rempublicam ad quam missi sunt, concedere ac
audire que in mandatis habent;* prout ex communi
loquendi ratione satis illud & abunde elucescit; Ac-
cum non impediendæ sint Legationes nec legati læ-
dendi, hinc est quod *sanctum* sit populis nomen *Le-
gati*; hinc est quod hostium etiam Legatos sanctos
B 3 & in-

Quid sit ad-
mittere lega-
tos

qui sanctus;

(*) De Legationibus statuum Imperii.

(**) De iure Legationis statuum Imperii.

(***) De iure Suprematus ac Legationis principum Germaniæ
acidem Leidnitzius dans l'entretien de Phila rete &
d' Eugene touchant le droit d'ambassade des Electeurs &
princes de l'empire.

(****) De iure adlegandi ordinum S. R. I.

14 CAP. I. PRINCIPIA IN SEQUENTIBVS.

& inuiolabiles prædicemus; Sanctus ergo & inuiolabilis, qui immunis ab omni læsione esse debet; dicitur. Hæc autem pluribus Cap. III. euincuntur.

Definitur Ius
& indicantur
Iura quædam
legatorum.

§. XII. Et cum ius (*) hic accipiendum sit pro facultate seu libertate quadam agendi; hinc intelligitur omnia quæ Legatis licent esse inter iura ipsorum referenda; Consequitur ex his (I) quia Legatis admissis concessum est, quæ in mandatis habent, exponere, (§. XI.) vt ius ipsis competat, omnia sibi a mittentibus commissa dicendi, etsi minus accepta ea sint Imperantibus ad quos missa est Legatio; deinde (II) tractandi res & negotia ad salutem & securitatem Reipublicæ a qua mittuntur pertinentia; Siquidem ea potestate instructi sunt, (§. V.) Porro (III) omnia, quæ ipsis debentur officia postulandi. Nam licitum ne sit, officia ad quæ quis erga me Legibus obligatur, vt præstet contendere? Si tenentur omnes ad damnum datum resarciendum; si quis igitur legatum læsit, an non ius ipsi competat, vt quod ipsi damnum datum est, illud resarciatur, contendendi? ita quidem sentio, quamuis non idem aliis videatur; quippe ex solo pacto eiusmodi ius descendere existimantibus; Cum itaque diuersa erga alios officia ex diuerso eorum, in quo constituti sunt, statu dependeant (**) euidentis est, Legatis tanquam

(*) Varios vocabulum iuris significatus subit nam vel pro lege sumitur; vel Romanis pro loco vbi prætor ius dicebat; sed cum hæc acceptiones nihil ad rem meam faciant studio eas prætermisi.

(**) Nam alia v. gr. Principi alia Patrifamilias; alia concubus debentur officia vnde vero hæc diuersitas nisi ex diuerso eorum statu?

quam Legatis alia deberi; quam quæ aliis non Legatis persoluenda sunt officia; Quapropter quoniam *ludere* aliquem significat *agere contra debita ipsi officia*; Legatos alia & diuersa ratione, ac alios esse *violabiles* elucescit. Tandem moneo, de iuribus Legatorum commentaturis; & in eo collocandam esse operam; vt in officia quæ Legatis præstanda sunt, inquirant; nam ex iis quoque iura proficisci eorum; dedi euictum.

§. XIII. Quamuis vero inuolabiles Legatos, & sanctos dixerim (§. XI.) cum ea tamen sanctitas nihil inuoluat nisi ab omni læsione immunitatem; (§. cit.) in eam sententiam adductus sum, subesse omnes Legatos Reipublicæ, ad quam missi sunt, & illius imperantium iurisdictioni; hæc vero in Capitibus seqq. luculentius exponam. Definiendum nunc *quid Iudex* sit *quid iurisdictionis*; *Iudicem* esse *pono*, *cui, de quorundam actionibus secundum leges iudicandi, & iudicatum exequendi ius competit*; siue cum illud *ius iudicandi & exequendi iurisdictionis* dicatur, *qui iurisdictione gaudet*; Equidem non sum nefcius longe aliam Romanis fuisse iurisdictionis & iudicis acceptionem: Qui enim cum sub iurisdictione saltem ius cognoscendi & statuendi in causis civilibus intelligerent; vti ex Lege III. Tit. I. Lib. II. ff. apparet, inde factum est vt *ius iudicatum exequendi in causis civilibus* seu *mixtum imperium* adiunctum esse iurisdictioni diceretur, *Magistratibus* autem qui iudiciis præerant, hæc iura competeabant quæ Iudicibus tribui. Inter enim quatuor Magistratum iura apud Romanos ius imperandi & iuris dicendi referri solitum fuisse docent Celeberrimus HEINEC-
CIVS

Definitur Iudex & Iurisdictionis.

CIVIS ICrus nunc Belgicus (†) & GERH. NOODT (††) alii que. Iudices autem de facto dispiebant vtrum actor actionem suam, an reus exceptionem possit demonstrare, nisi forte *Iudex Questionis* siue *Princeps Iudicum*, vti vocatur Alconio pædiano, excipiendus sit, qui de iure quoque cognouisse videtur. Siquidem partes Prætoris vel absentis vel nimis occupati agebat annotante Celeberrimo HEINECCIO. (†††) Quæ omnia quamuis ita sint, maluitamen definitionem dare loquendi vsui conformem quam veterum huius vocis acceptionibus vti; quomodocunque enim res se habeat; & cui iudicandi de actionibus quorundam secundum leges & iudicatum exequendi ius competit, *magistratum* aut *Iudicem* appelles, nihil refert; dummodo quod, in me recepi, euincam, nimirum adscribendum esse imperantibus, ad quos missi sunt Legati, ius de eorum actionibus iudicandi & exequendi iudicatum.

Qui Iudex
civilis qui
criminalis
qui compe
tens dicen
dus sit, osten
ditur.

§. XIV. Cum *causæ civiles* mutua *ciuium officia* concernant, hinc ex data (§. 13.) definitione patescit illum esse *ciuilem iudicem*, cui de *officiis quæ sibi ciues inuicem debent; debenturque iis, iudicandi & exequendi iudicatum ius competit* i. e. *contradicentes compellendi ad præstanda quæ aliis debent, officia; vti Criminalis dicitur qui statutis pœnis transgressores Legum coercendi ius habet; ex quibus quid forum sit ciuile quid criminale facile est ad intelligendum notantibus forum dici iudicium in quo de conformitate & dis-*

(†) In parte II. Syntagmatis Antiquitatum Romanarum Lib. IV. Tit. VI. §. V.

(††) De Iurisdictione I. 3. p. 123.

(†††) Lib. IV. Tit. XVIII. §. XV.

¶ *disconuenientia ciuium actionum cum Legibus dis-*
quiritur: hæc autem pluribus suo loco: Competens
Iudex intuitu eorum audit de quorum actionibus secun-
dum Leges iudicandi & exequendi iudicatum iure
gaudet.

§. XV. Atque vero, quod Legati Imperan- Ex quo iure
 tium, ad quos, missi sunt, iurisdictioni obnoxii sunt, decidi debeat
 illud ex *indubis Naturæ Legibus* aggrediar euietum da- quæstio de
 re & *ex iure publico vniuersali*, quod iura principum, iuribus & iu-
 quæ ex summa regendæ Reipublicæ potestate ipsis dice compe-
 competente descendunt, exponit; Equidem negat tente legato-
 BYNCKERSHOEKIUS (*) cum GROTIUS (***) pe- rum
 tendam esse, iurium, quæ Legatis comperunt, &
 iudicis eorum competentis, quando in Republica,
 ad quam missi sunt, commorantur; ex Naturæ Le-
 gibus decisionem; ius aliquod Gentium diuersum
 a Naturali & voluntarium sibi fingens quod ex mo-
 ribus Gentium deriuandum sit, ac ex quo demum
 debeat problema hoc euolui; negat ab alio quam hoc
 voluntario iure principum iura in gubernandis re-
 bus publicis dependere, persuasus quemadmodum
 consuetudines in quavis republica iura seu Leges
 faciant, ita etiam mores gentium. Ast nituntur ^{refutatur}
 hæc omnia, quod pace illustris Viri dixerim; infir- Bynckerhe-
 mo talo: Siue enim *ius Gentium* pro *Legibus* quæ ^{kus.}
 gentes obligant accipiatur, siue *pro libertate quædam*
agendi Gentibus competente; vti supra (§. 12.) Ius
 definitum a me est: quomodo mores inter Gentes
 C vsitati

(*) De Iudice competente Legatorum Cap. XXIV. §. X. confer
 Cap. III. §. XI. & XII.

(**) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. I.

vſitati eiusmodi diuerſum a natureli ius efficiant?
Lex norma dicitur. Secundum quam quibus ea præ-
ſcripta eſt, ſuas inſtituere actiones obligantur; obli-
gationes autem certiffima pœnarum & præmiõrum
actiones aliquas indubie conſequentium repreſentatio-
nis, i. e. efficaces ad volendum & non volendum ratio-
nes conſtituunt; ().* Iam vero mores Gentium nec
 pœnas nec præmia cum actionibus connectunt,
 adeoque nec obligant nec leges faciunt, quod erat
 primum: ac conſuetudinum in quavis Repu-
 blica ratio eſt multo diuerſiffima quod enim illæ
 ius non ſcriptum conſtituant, dependet a tacito
 Imperantium conſenſu, & quod, qui ſecundum
 eas non agunt, illi potenti manu adducuntur a Iu-
 dice; aſt tacita Principis approbatio inter Gentes
 vbi? vbi eſt qui compellat ad viuendum ſecundum
 receptos mores? (**). Quando mores Gentium liber-
 tatem aliquam agendi efficere dicuntur, nec tunc il-
 lud ius Gentium differt a naturali: Cum enim omnes
 gentes Naturæ Legibus obligentur, ac nulla
 iſtis liceant quæ ſunt contra has Leges; efficitur
 vt mores Gentium non poſſint quædam agen-
 di licentiam introducere, quæ repugnant Naturæ
 iuri; & quæcunque agere liberum eſt gentibus, ea con-
 uenire cum iure naturali debeant. Sunt qui *pacta in-*
ter gentes inita pro iure Gentium diuerſo a naturali
 habent,

(*) Vid. Dn. FLEISCHERI Ius Nat. & Gentium Cap. V. Lib. I. §. 13. 14.

(**) Confer Illuſtris Fridericiænæ Directoris THOMASII Iuris-
 prudentiam diuinam Cap. II §. 103. - 110. & Dn. FLEIS-
 SCHERYM Cap. V. §. 110. vsque ad finem Capituli.

habent; ast qua ratione? Nam *valere pacta* tunc demum dicuntur, quando, qui ea iniuerunt; ad ea adimplenda obligantur; Cumque hinc quæ contra naturales aut ciuiles leges inita sunt pacta; prorsus omni validitate destituantur; consequens est, vt ex essentia *pacti* nulla fluat obligatio, alias enim & pacta illicita valerent (*pactum* mihi est *promissio* & *repromissio*) sed quod pacta valeant, illud dependeat a naturali & ciuili obligatione; vnde quando pacta inita inter gentes esse valida debent, cum vt conueniant cum naturæ legibus necesse sit, non diuersum aliquod ius gentium a naturali efficiunt. (***) Elucescit ex his omnibus contra BYNCKERSHOEKIVM disputatis, cum adeo falsa innitantur hypothefi, quæ de iuribus Legatorum & iudice competente BYNCKERSHOEKIVS & GROTIVS in medium proferunt, quam eadem esse falsa & parui momenti debeant; id quod Capite vltimo exponam euidentius: Mecum sentiens STEPHANUS CASSIVS (***) qui exemplis & moribus Gentium rem conficere intendant, eos existimat inter contraria fluctuare, incertoque iactari pelago; innocuos in aëra ictus vibrantes more andabatarum; Ego vero vt dictis fidem faciam probaturus nunc sum ex nullo alio quam Iure Naturæ ad gentium negotia applicato & publico vniuersali petendam esse Iudicis Legatorum competentis decisionem, iura autem eorum ex ciuilibus etiam Legibus aliquantum dependere.

§. XVI. Principio certum est & exploratæ veritatis, nulla licere Legatis quæ sunt contra naturæ Probatur Iu-
ra Legatorum
decidenda

C 2

(***) Vid. Illustr. THOMASII Iurisprud. diuinam Lib. II. in notis ad §. 106.

(****) Indiatribe de Iudice Legatorum Cap. I. §. 4.

esse ex natu-
ralibus & ci-
uilibus legi-
bus.

leges, porro nulla quæ salutis & securitati aduersantur, illius in qua degunt Reipublicæ; iam vero Leges ciuiles salutem intendunt & securitatem publicam adeoque quæ repugnant legibus ciuilibus, eadem sunt salutis aut securitati publicæ rei aduersa; ex quibus consequitur vt nulla agenda sint Legatis quæ Legibus Reipublicæ, in qua commorantur, ciuilibus, contradicunt; quapropter, cum quæ in quavis publica re Legatis licent; ea aut conuenire cum legibus ciuilibus aut contrariari iis saltem non debeant, atqui iura sint Legatorum, quæcunque agere ipsis licent; (§. 12.) inde palam fit alia iura legatis competentia suam habere rationem in legibus Reipublicæ, ubi degunt, ciuilibus: Deinde, quia nihil Legatis contra naturales Leges perpetrandum est; consentire potius omnes eorum actiones cum iisdem debent, alia ipsorum iura ex his Legibus descendere; alia porro dependere ex concessa ipsis tractandi potestate (§. 12.) quæ vero ex instructionibus, ac litteris, quas vocant, credentialibus (§. 9.) ad discenda sunt.

Id quod porro confirmatur.

§. XVII. Quod ad officia Legatis debita attinet & inde fluentia iura (§. 12.) ita argumentor. Cum quæ agere aut omittere Legibus obligamur ea officia dicantur; ac penes quos supremum est regendæ publicæ rei arbitrium & potestas, illi non ciuilibus, sed naturalibus tantum legibus obligentur, elucescit officia Imperantium erga legatos, ex sola naturali obligandi ratione esse repetenda. Idemque de officiis a rebus publicis debita legatis sentiendum. Quatenus autem Ius Naturæ applicatur ad negotia Gentium Iuris Gentium nomine venire affoler; quare

quare ex iure gentium petenda est officiorum, & Imperantium & rerumpublicarum erga Legatos euolutio. Subditorum vero cuiusque, vbi tractandorum negotium causa commorantur, Reipublicæ erga legatos officia, tam Legibus illius publicæ rei ciuilibus, quam etiam naturalibus determinari quis dubitat? Illi enim tenentur & ciuili & naturali obligatione.

§. XVIII. Ad euincendum qui Iudices Legatorum commorantium in republica, apud quam legatione funguntur, competentes sint; (illud enim intendo) necesse est euolui cuiam ius competat, compellendi contradicentes legatos, vt officia aliis debita perfoluant, puniendique legum transgressores. (§. 13. 14.) Quod vero ius in legatos, qui recepti sunt, Imperantibus adscribendum esse earum rerum publicarum, vbi negotia concredita legati expediunt, cum intelligatur ex iure regendi & gubernandi respublicas ipsis competente; (Confer. Cap. II.) atqui palam fit iura Imperantium ac officia erga publicas res, quibus præfunt, ex gentium iure proficisci, conficitur profecto vt etiam explicari hæc de iudice competente legatorum quæstio ex immutabilibus iuris Gentium præceptis debeat.

Quæstio de Iudice Legatorum competente ex iure gentium decidenda.

§. XIX. Quibus præstructis, cum iam perspicue pateat, iura legatorum tam in naturalibus quam ciuilibus legibus fundari; (§. 16. 17.) itemque probatum sit iudicem legatorum competentem esse ex iure gentium euincendum (§. 18.); ita nunc pertexam, quam orsus sum, telam, vt *sequenti* Capite iurisdictioni imperantium, apud quos legationem ob-

Partitio differtationis.

eunt, obnoxios esse legatos demonstrem; *tertio* iura perperam legis attribui solita & quæ iis re vera competunt proponam examinemque; ac *quarto* demum aliter sentientium rationes contuturus. Dabo vero operam ut si non alia re, at certe breuitate me Lectori commendem.

CAP. II.

DE

IVDICE COMPETENTE
LEGATORVM.

§. XX.

Qui imperant renentur, ad applicanda omnia salutem reipublicæ promouentia media.

ET verum est; ad promouendam, quam omnes intendunt respublicæ, [§. I.] salutem & securitatem, id potissimum requiri, ut quæ ad hunc finem media faciunt, ea sollicitè omnia applicentur; *media enim finis consequendi rationes continent*; Imperantium vero est hæc agere, hæc in rebus publicis, quibus præsumt, exequi; Nam cum hunc in finem coeundum fuerit hominibus ac formandæ respublicæ, ut felicitatem, ad quam consequendam naturali quisque obligatione ducitur, & securitatem coadunatis viribus faciliori negotio adipiscantur; consequens profecto est; ut qui in res publicas conuenere omnes, quantum in ipsis est; ad obtinendum scopum salutis publicæ conferendum sit; Quia vero plerique eorum genio suo & affectibus indulgent, ac naturalem obligationem sunt qui intelligant

gant paucissimi; ideo ad naturæ leges accedere civiles debuerunt & opus fuere qui suprema instructi potestate per pœnas & proemia, per potentem manum ad officia debita quemuis in potestate eorum constitutum compellerent; ac applicarent ad salutem publicam omnia quæ ad eam media contendunt; & hi *imperantes & magistratus* in publicis rebus *superiores* dicuntur, suntque ideo ad promouendam reipublicæ salutem obligatissimi. Intelligitur hinc quod *regere rempublicam sit adplicare ad salutem publicam promouentiam media; & imperantes appelluntur quibus ius competit & suprema regenda reipublicæ potestas.*

§. XXI. Cum itaque Principes & qui ad gubernacula sedeat reipublicæ, ad ea omnia teneantur potissimum sollicitis curis applicanda quæ ad stabilendum faciunt publicum salutarem & securum statum, & vi oppositi adea auertenda penitus omnia quæ Reipublicæ mala imminet & portenduntur. [§. 20.] Ideo iure eos gaudere palam est omnibus vtendi mediis quæ ad salutem tendunt publicam, amolendi que noxia eidem & aduersa (§. cit. & 12.) Iam vero exploratum est, noxia reipublicæ impendere ab iis posse qui in rebus publicis commorantur & etiam ab Legatis; & promoueri salutem publicæ rei si omnes degentes in ea & legati suas actiones ita instituant quemadmodum salutares sunt rei publicæ & ad securitatem illius consequendam accommodatæ; vnde consequitur vt opera danda sit imperantibus ac illi iure gaudeant auertendi omnia quæ a commorantibus in terris eorum & Legatis quos receperunt, mala rei publicæ possunt impendere, atque ad id auertendi

Ergo iure
gaudent
auertendi
quæ a legatis
noxia reipublicæ
impendere possunt;
& contendendi
vt illi salutem
publicam
promouent.

nitendi vt suscipiantur a Legatis actiones quæ promouent salutem publicam.

Omnia media salutem publicam promouentia, quæ ab imperantibus applicanda sunt, debent esse in eorum potestate constituta & media quæ salutem publicam promouent ea omnia iusta sunt.

§. XXII. Quod autem ius imperantium, amolendi quæ noxia imminet reipublicæ, & ad id contendendi vt qui in terris eorum commorantur, illi actiones suscipiant salutem promouentes publicam; ipsis in eos saltem, qui in terris sunt eorum dixi adscribendum esse; illud inde est; quia mediis, non in ipsorum potestate constitutis vt nequeunt, nec quidquam imperantibus iuris aut potestatis in alius ac cui præsunt, reipublicæ terris commorantes competit; Cæterum moneo media quæ ad salutem tendunt publicam, *eadem esse iustissima*, quoniam Legibus naturæ innituntur. Nam quum salus publica id postulet, vt qui ad rempublicam pertinent, illis felicem transigere vitam & a bellorum læsionumque metu immunibus esse contingat (§. III.) consequens profecto est vt media ad salutem tendentia publicam ea esse intelligantur, quæ rationem continent felicitatis vitæ obtinendæ & immunitatis a bellis læsionibusque. Ac quia ad hos fines naturali quisquis obligatione ducitur (§. 20.) an fieri possit vt media ad eos consequendos comparata sint contra naturæ leges? vt iniusta haberi cum causa possint? nunquam id ego sentirem; siquidem quem naturæ leges ad finem consequendum obligant; eundem etiam vt applicet media ad finem ducentia obstringunt. Patet vero hinc falsam esse eorundem regulam, omnia ea media salutem promouentia publicam licita esse imperantibus affirmantium quæ simul iusta sunt; non enim dantur quæ ad hunc finem tendunt

dunt media iniusta; Si enim iniusta forent contrariarentur naturæ legibus, iam vero cum ad bene & feliciter viuendum, in quo salus publica consistit, pertineat vt naturalis obligationis rationibus conuenientes quisquis se gerat, conficitur vt media quæ promouere rerum publicarum felicitatem debent; non simul contradicere legibus naturalibus possint; nam quæ contradicunt non promouent felicitatem aut salutem publicam, adeoque plane non sunt media.

§. XXIII. Ex quibus consequitur vt medium sit Legati naturali obligatione tenentur ad promouendam reipublicam, in qua commorantur, salutem. Legati naturæ salutis publicæ si suscipiantur a legatis actiones quæ faciunt ad hunc finem, & naturæ sunt Legibus conformes. Siquidem obligatur quisquis naturalis obligationis rationibus vt tendat, quantum in ipso est, saluis, quæ sibi debet officiis, ad proximi perfectionem & conseruationem, ergo etiam Legati vt Reipublicæ, apud quam legationem obeunt, ciuibus eadem officia persoluant; dum vero hæc agunt, promouent salutem publicam (§. 22.) Quare teneri omnes euident est, & inde quoque legatos ac quidem naturali obligatione ad agenda quæ Reipublicæ, in cuius terris degunt, promouent salutem & omittenda quæ noxiæ illi deprehenduntur. Proinde ius comperit Rerumpublicarum, in quibus legati commorantur, imperantibus ad id annitendi vt his officiis legati & omnes in territoriis eorum degentes fungantur. (§. 21. & 11.)

§. XXIV. Quæ vero vt obtineantur: vt Imperantes iure gaudent legatos adducendi ne lædant publicam salu- anertantur quæ forsitan reipublicæ a Legatis & degentibus in ipsius terris imminere detrimentosa possunt; & vt ea peragant legati quæ tendunt ad publicam

D

salu.

eam salutem, salutem; opus est vt *efficaces* ad sint *rationes* quibus *com-*
 fed vt eam *mouentur ac adducuntur Legati* ad promouendam
 promoveant; salutem publicam, & omittenda quæ aduersa sunt
 & detrimentosa Reipublicæ, in qua commoran-
 tur, salus & securitati. Quare impetrantibus,
 cum iure gaudeant omnia, quæ collineant ad salu-
 tem publicam media & quæ posita sunt in eorum po-
 testate, [§. 20. 21.] applicandi; opera danda est ac ius
 competit per efficaces rationes legatos adducendi vt
 ne lædant salutem publicam, sed eam vt promo-
 ueant amplificentquæ.

Quare Ius
 eos obligandi
 habent.

§. XXV. Quum commouendi sint rationi-
 bus ad volendum & non volendum efficacibus: om-
 nnes qui in reipublicæ cuiusuis terris commoran-
 tur & Legati vt promoueant salutem publicam &
 nihil ipsi aduersarii moliantur [§. 24.] ac extra omnem
 dubitationis aleam sit constitutum, nulla dari ad com-
 mouendum quam repræsentationes pœnarum aut
 proemiorum indubie statuendorum, media effica-
 ciora; ideo Legati & pœnis absterrendi sunt vt ne
 quid insidientur saluti publicæ, & vt eam promo-
 ueant proemiis allicendi aut etiam potenti manu
 adducendi. Iam autem per pœnas & proemia com-
 mouere aliquem ad agendum quid vel ommitten-
 dum aut adducere potenti manu, est obligare aliquem
 [§. 15.] (*) Vnde patet obligandos esse Legatos ad
 omittenda saluti Reipublicæ in qua commorantur
 aut in quam admissi sunt, detrimentosa, & susci-
 pienda quæ eam promouent; ac obligationes esse
 media

(*) Confer. Dn. FRAESIDIS Ius Nat. & Gentium Cap. V. Lib.
 I. §. 13. 14.

media ad obtinendum qui [§. 21. 23. 24.] recensetur, finem accommodata. Quoniam itaque ius imperantibus competit, mediis, quæ ad hunc finem collineant, & posita sunt in eorum potestate, omnibus vtendi (§. 24.) atque Legati recepti, in eorum potestate constituti sunt; consequitur vt imperantes ius habeant obligandi Legatos, simul ac omnes in terris quibus præsumt, commorantes vt ne quid suscipiant ad detrimentum publicæ rei vergens, sed illi potius, quantum in ipsis situm est, publicam salutem euehant in latius promoueantque (§. 22.)

§. XXVI. Qui obligat alios ad agendum quid vel omittendum simul ipsis normam, secundum quam suas instituere actiones tenentur, præscribit; Qui normam præscribit & simul eam in agendo vel omittendo obseruare obligat Legem fert: quare cum ius obligandi Legatos & omnes in terris quibus præsumt commorantes, imperantibus competat (§. 25.) facile existimo, est ad intelligendum cum hoc quo imperantes gaudent, iure connexum esse ius Legum ipsis præscribendarum. Ast cum obligandi Legatos & alios in territoriis, quibus præsumt, commorantes i. e. in potestate eorum constitutos. (§. 22.) ius, eatenus imperantibus adscribendum sit, quatenus obligationes media sunt obtinendæ salutis publicæ, quibus nimirum absterrentur Legati ne lædant publicæ rei salutem; vtque eam promoueant commouentur. (§. 25.) atque ad hæc officia naturali etiam obligatione Legati ducantur (§. 23.); quæri posset cur accedere ad naturalem obligationem ciuilibis debeat? Illud autem ex iisdem rationibus est ex quibus solet necessitas Legum ciuiliū in rebus publicis

Et ius legitimum
ipsis præscribendarum.

blicis præter naturales condendarum stabiliri (§. 20.) Nam & ciuiles Leges, quia salutem omnes publicam habere pro fine debent, ita comparatæ sint necesse est, vt, qui in respublicas conuenerunt, eos ad ea obligent ad quæ iidem naturæ Legibus obligantur; Salus enim publica, vt quisque naturali obligationi convenienter se gerat, illud vero porissimum requirit & exigit. (§. 23.)

Et obligandi
vt omnibus
legibus rei-
publicæ ob-
temperent.

§. XXVII. Quum omnes itaque, quæ in rebus publicis feruntur, leges publicam intendere salutem debeant; exinde euidenti ratione sequitur; vt qui leges adhuc finem accommodatas transgrediuntur, i. e. contra eas agunt; simul agant contra publicam salutem, ac qui obtemperant eiusmodi legibus; eos demum salutem promouere publicam. Quare quia imperantibus ius legibus legatos vincendi; (§. 26.) obligandique eos ac omnes qui in eorum terris commorantur; i. e. pœnis & proemiis commouendi vt ne lædant publicam salutem sed officia ipsi debita persoluant, (§. 23. 25.) vindicatum est, inde sponte sua fluit; iure imperantes gaudere legatos & in territoriis ipsorum degentes ad obediendum omnibus legibus ciuilibus, quæ latæ sunt ad obriendum finem salutis publicæ, obligandi.

Et exequendi
pœnas.

§. XXVIII. Qui vinciri autem & obligari legibus debet; ille necesse est vt sit persuasissimus; pœnis, quas leges minantur, in se contra leges agentem certissime animaduersum, aut adactum se iri contradicentem potenti manu vt officia debita persoluat; aut etiam promissis se proemiis, si agat, quemadmodum leges volunt, potiturum. (§. 15 - 25.) Vnde consequitur; quando obligare intendunt imperantes,

perantes, legatos & degentes in ipsorum territoriis; vt, pœnas & proemia certo effectui datum iri, declarare debeant & notum facere potenti manu se illos compulsum vt officii persoluendis defungatur: Patet porro imperantibus ius esse statutas in Legatos aliosque qui in eorum terris degunt legum transgressores pœnas exequendi. Non enim pœnæ essent media absterrendorum legatorum ne quid infidiarum salutis publicæ struant; inania forent pœnarum terriculamenta; nec obtinerent finem salutis publicæ, ad quem applicare omnia media, imperantes debent nisi ius imperantibus ipsis & potestatem competere exequendi statutas pœnas in legatos legum transgressores diceremus; idcirco ius hoc ideo imperantibus adscribendum est, quia omnia ipsis concessa sunt quæ faciunt ad salutem rei, quam regunt, publicæ (§. 20.)

§. XXIX. *Qui Legibus obligatur; illum esse subditum* definitio, adeoque omnis descendit *subiectio* ex obligatione? Equidem non sum nescius plerisque in eam inire sententiam vt ex *consensu in parendum* subiectionem deriuandam firmiter putent. Enim vero cum in id omnes conueniant subditum esse in conditione parendi positum; vt loquitur incomparabilis GROTIUS (*) ac illustrius THOMASIVS (**); sane illud non parrere sine obligatione concipi nequit & sequeretur inde qui non consensit in parendum nec illum subditum fore, etsi legibus obligetur. Porro si communem loquendi rationem consulamus

Et subditos
sibi legatos
reddendi.

D 3

patebit

(*) De Iure belli & pacis Lib. II. Cap. XXVI. §. I.

(**) In Iurisprudencia diuina Lib. III. Cap. VI. §. 167. & Illustris GVNDLINGIVS Cap. XXXIV. in Iurisprudencia naturali.

patebit omnes illos subditos dici qui imperio regentium subiecti sunt; aut qui legibus obligatur ille demum regentium subest imperio. Atque sic quod quis fiat subditus, id immediate inde proficiscitur quia legibus parendum ipsi est; opponunt; qui eligitur imperans, in illum omne ius & potestas regendæ rei publicæ confertur a populo; adeoque omne quod habet ius obligandi, habet a populo, ac sic demum, quamuis ex obligatione descendat subiectio, primario tamen eam venire a consensu populi. Respondet: (1) etiam occupationem esse modum acquirendi imperii quod probauerunt PUFFENDORFIVS (†) & ill. THOMASIVS (††) aliique; deinde ex consensu populi hoc casu saltem est, quod competat imperanti ius obligandi, non tamen ipsa obligatio non illud ipsum quod obligantur, quippe quod inde descendit quia pœnæ aut pœnia cum actionibus quas leges iubent aut prohibent, ab imperante connexa sunt. (§. 15.) Quum ergo qui legibus obligatur subditus sit; ac competat imperantibus ius obligandi legatos & commorantes omnes in territoriis ipsorum (§. 25.) hinc apparet & ius iisdem adscribendum esse subditos sibi reddendi Legatos.

Imperantes
sunt iudices
competentes
legatorum

§. XXX. Ius itaque Imperantibus competit obligandi omnes in territoriis, quibus præsent, commorantes, (§. 25.) h. e. pœnis absterrendi ne quid infidientur salutis publicæ & statutas in transgressores Legum exequendi (§. 28.) ac compellendi contradicentes potenti manu

(†) In maiore opere Iuris Nat. & Gentium Lib. VII. Cap. VII. §. 3.
(††) In Iurisprudencia divina Lib. III. Cap. VI. §. 193. - 103.

manu ad officia debita persoluenda. (§. 23. & 25.) Qui pœnas exequendi in transgressores legum, qui compellendi contradicentes ius habet, vt officia, ad quæ Legibus obligantur, præstent, ille cum cognoscat, quæ sint actiones contra Leges commissæ, & ad quæ subditos officia Leges obligent, simul iure gaudet iudicandi de actionibus quorundam secundum Leges & exequendi iudicatum. (§. 13.) Quo circa patet Imperantes omnium qui in terris eorum commorantur esse iudices competentes. (§. 14.) Argumentum I. Eadem autem ratione euincitur Imperantes *iudices esse* & *ciuiles* & *criminales* & *competentes Legatorum* quos admiserunt in terras suas, siquidem & in eas legum transgressores pœnas exequendi (§. 28.) & compellendi vt officia ad quæ obligantur, persoluant, iure gaudent (§. 25.) iudex enim *ciuilis* est cui compellendi contradicentes ad officia; *criminalis* cui pœnas exequendi ius competit, & *competens*, intuitu quorum his iuribus gaudet *iudex* dicitur (§. 14.)

§. XXXI. Deinde quia Imperantes iudices sunt Argumentum II. competentes omnium qui in eorum territoriis commorantur; (§. 30.) profecto etiam sunt legatorum quos receperunt. Rationes exemptos esse legatos existimantium Capite IVto contuebor; Et vt paucis mentem meam explicem; male, qui id putant rei suæ consulunt; non enim probant quod debent; Legatos enim exemptos aientur debere eos esse Imperantium, ad quos mittuntur, iurisdictioni obnoxios secundum regulam; sed per priuilegium quasi immunitatem consequutos; dum agnoscunt autem debere cos Imperantium subesse iurisdictioni, consentiunt competere secundum regulam ius imperantibus iudicandi
de

de Legatorum actionibus & exequendi iudicatum (§. 13.) ideoque esse imperantes iudices competentes eorum; Et quia illud ius adimere imperantibus ac subtrahere se iurisdictioni eorum nisi consentiant, licet nemini; inde qui exemptos legatos statuunt; illis probandum esse liquet, abdicasse se iurisdictione in Legatos quas receperunt, Imperantes; Quid vero si id ipsum factum interdum fuisse euinceretur? pertineret ad exceptionem non ad regulam quippe quæ Imperantes rerumpublicarum ad quas legati veniunt, iudices esse eorum competentes sine vilo discrimine affirmat. (§. 30.) Quod si autem sint qui illud *exemptum esse iurisdictioni* ita explicent, vt quidem Principis, iurisdictionem in omnes vniuersi territorii extendere sese, *non autem in Legatos* aduenientes arbitrentur; illis vero oppono egregium locum III. COCCEII (*) *qui vero fieret, inquietantis, vt principis summa potestas, cui ante aduentum Legati nihil in territorio eius exemptum fuit, imminui posset ingressu extranei cui nihil in eo iuris est.*

Argumen-
tum III.

§. XXXII. Porro, quum qui imperant sint iudices subditorum, ac euietum dederim (§. 39.) Ius esse imperantibus adscribendum, Legatos, quos receperunt subditos sibi reddendi; Sequitur, vt, quando declarauere imperantes suis legibus legatos obligandos esse; Iudices haberi debeant competentes eorum; Atque iure obligandi legatos vti Imperantes confestim debent, ac illi admissi sunt; (§. 24. & 25.)
inde

(*) In Dissertatione de legato sancto non impuni Cap. II. §. XV.

inde statim Legati sunt sub Iurisdictione Imperantium illius reipublicæ, ad quam veniunt, constituti.

§. XXXIII. Quamvis vero ad stabiliendam, Argumentum IV. quam amplexus sum, sententiam pluribus possem rationibus uti, inprimis eorum qui eadem mecum de Iudice Legatorum existimant; cum tamen non omnes, quas allegant, stringere videantur (*) unicum contentus ero B. COCCII (**) argumentum explicauisse; Ita autem rationes subducit; cum Principes ipsi, quorum negotia gerunt Legati, si extra suum in alieno territorio morantur, non effugiant plane auctoritatem territorii in quo sunt; multo minus Legati; Et profecto; an princeps, qui obligatissimus est ad promouendam reipublicæ, quam regit, salutem, an ille, inquam, patiatur insidias sibi & salutem publicæ strui a principibus in ipsius terris commorantibus, an patiatur, impune occidi subditos suos, lædi, circumueniri & id genus alia? Nunquam illud quispiam cum ratione affirmauerit. Ergo mediis vtendum est, quæ ne eiusmodi quid contingat, auertant; quæ autem sunt alia media quam obligationes? (§. 25.) bella dicis? nego; nam (I) ad media asperiora non eundem nisi non sufficientibus leuioribus: (II) bella plerumque plus nocent publicæ rei quam profunt; nec obtinent bella finem ad quem obli-

E

obli-

(*) v. gr. Nihil concludit; rationes, quibus aliter sentientes pro stabilienda sua sententia vtuntur falsæ sunt, ergo sententia quam defendunt falsæ, ergo contraria vera; quamuis illi robur exinde accedat.

(**) In Diff. sæpius laudata Cap. II. §. 16. 17. vide etiam 10. ADOLPHI BRUCHERI Dissertationem Inauguralem de delictis Legatorum. Argentorati, habitam §. 25. num. 4.

obligationes tendunt; etsi secundissima eueniant; postquam enim læsa est publica salus, ad bella itur: non itaque, vt non ea læsa sit, efficiunt; efficiunt autem ne violetur obligationes: Si quis exinde concludat; Ius imperantibus competere obligandi etiam Principes interterritoriis ipsorum commorantes ac Iudicandi de eorum actionibus (§. 30.) non negauerim illud consequi; namque Princeps in alieno territorio non principem agit illius in qua degit, reipublicæ; (***) quamuis ceu princeps alterius publicæ rei, ob salutis publicæ rationes haberi debeat honorificentissime; inque hanc, de principe in alieno territorio commorantes sententiam omnes fere descendunt, nec ipse BYNCKERSHOKIUS plane ab ea esse videtur alienus; etsi Legatis immunitatem a Iurisdictione imperantium, apud quos legationem obeunt, concedat (***) vide illustris L. B. de DANCKELMANN. diff. de pactis & mandatis principis captiui. (***) Notiora sunt exempla MARIE Scotiæ Reginæ; ROBERTI, Regis vtriusque Siciliæ ab Imperatore HEINRICO VII. & CONRADINI a CAROLO Andegauenfi capitis damnatorum; quam vt repetere ea hic operæ pretium sit. (***) Cum itaque nec principes plane effugiant autoritatem territorii in quo commorantur; An Legatis plus Iuris adscribendum

(**) COCCEIUS diff. Cap. II. §. 17. & seqq.

(***) Vid. Cap. III. & IV. de Iudice Legatorum præcipue §. XIII. Cap. III.

(****) §. XXIV.

(*****) Vide BARBVRACIUM in notis ad BYNCKERSHOEKII librum de Iudice legatorum Cap. III §. XVI. not. (L.) & STEPHANVM CASSIVM, lect. II. §. 25.

bandum est ac ipsi principi? nulla profecto ratio superpetit ex qua id affirmaremus.

§. XXXIV. Illud adnecto argumentum; Princeps non tenetur ad remittendos legatos, vt qui eos, ^{Argumentum V.} misit, ille pœnam de iis sumat; adigatque contradicentes, ad persoluenda, quæ ciuibus reipublicæ debent, apud quam functi sunt legatione, officia & adimplendos contractus; redundaret enim id ad salutis publicæ detrimentum; Nam, *euidens est*, inquit Dn. PRÆSES (†) *sapius delicta ad fidem & merita legati referri, noua gratia compensari, licet palam imprecantur & alio loco (††) valde incommodum foret alicui ciuitati æs alienum a legato non exigere, aut respectu aliorum contractuum eum conuenire haud posse; & in grauissima dampna hoc modo coniecitur subditi.* Et profecto non auerterentur Legati a maleuolis, quæ forsan meditantur, consiliis ac conatibus, si remissum se ad eum iri cuius negotia gerunt, intelligerent, vtpote persuasi non solere Principes, curare adeo delicta quæ in exteris rebus publicis commissa sunt, quam quæ in ea, quam regunt, patrantur. Quum itaque non obligentur Principes ad remittendos Legatos, ac puniri tamen illi debeant lædentes salutem publicam, & compelli ad officia persoluenda, & adimplendos contractus; relinquuntur, ut imperantibus, apud quos legatione funguntur, ius competat puniendi legatos legum transgressores, ac compellendi contradicentes ad officia; hoc est,

E 2

vt

(†) In Iure Naturæ ac Gentium Lib. III. Cap. XV. §. 24.

(††) Lib. III. Cap. XV. §. 12.

vt sint iudices & *ciuiles*, & *criminales* & *competentes* Legatorum.

Confestaria
quædam.

§. XXXV. Ex iis, quæ de iudice legatorum prolata sunt in medium, hæc consequuntur; (I) vt comites legatorum cum in iisdem terris ac legati commorentur; eidem iurisdictioni obnoxii sint; (II) vt quoad legati degunt in terris Imperantium, tamdiu sint sub iurisdictione eorundem; simul ac enim terras imperantium egrediuntur, desinunt esse in ipsorum potestate constituti ac Legibus ipsorum obligari; nec imperantibus quidquam iuris in aliis ac cui præsumt reipublicæ terris commorantes adscribendum est. [§. 22.] Vnde vero elucescit; cum legati in Imperantium, per quorum terras transeunt potestate positi sint, ac omnibus competat moderatoribus rerumpublicarum ius media omnia, quæ ad salutem tendunt publicam, applicandi [§. 20.] & hinc etiam obligandi legatos. [§. 24. 25.] *Imperantes* quæque *per quorum terras transeunt, esse iudices legatorum.* (III) Cum qui iudex est ille iurisdictione gaudeat; [§. 14.] vt Imperantibus, quorum iurisdictioni obnoxii sunt legati; omnia ea erga legatos liceant sine quibus explicari iurisdictione non potest L. 2. ff. *de iurisdictione* (IV) quia pœnis in eos saltem animaduertendum est, qui leges ciuiles i. e. salutem publicam violauerunt, [§. 25. vt non competat Imperantibus ius puniendi legatos non transgressores legum non violatores publicæ salutis; ex quibus illicitum esse conficitur, *Iure* quod vocant *talionis* male tractari legatos ab eo venientes qui tale quid patrauerit, quod idem GROTIUS (*) existimat: Id autem cum BYNCKERS-

(*) De Iure belli ac pacis Lib. II. Cap. XIII. §. VII.

CKERSHOEKIO. (***) defendo, Imperantibus licere, vt legatis, ab eo, qui ipsorum legatos male habuit, missis, iura aliqua denegent, aut aliis iisque iustis medijs vtantur quæ faciunt vt legato læso satisfiat. (V) Quoniam Imperantes, Legatorum, quos ad miserunt, iudices sunt ciuiles & criminales [§. 30. & seqq.] vt Legati in republica, vbi funguntur legatione, & ciuile forum sortiantur & criminale.

§. XXXVI. Illa de foro legatorum vt dilucidius appareant, res omnis ex principiis suis repetenda; Nimirum *forum* [*] dicitur *iudicium* [**] *in quo quis conueniri potest*; secundum WESTENBERGIUM (***) aliosque; ast generaliiori conceptu, vt & ad fora criminalia applicabilis sit definitio, illud est; *locus in quo Iudex de actionum quorundam cum Legibus conformitate aut disconuenientia cognoscit & iudicatum exequitur i. e. efficit vt, quod iudicatum est fiat.* [§. 15.] Cum itaque iurisdictio in iure iudicandi de actionibus secundum leges & exequendi iudicatum consistat (§. II.) *locum in quo iurisdictio exercetur, forum* dici intelligitur; atque hinc *sortiri forum* in aliquo loco idem est, ac *obnoxium esse in eo loco iurisdictioni*; Quo quis igitur in loco ciuili subest iurisdictioni in eo ciuile forum, & in quo criminali paret, forum sortitur criminale; Quum igitur

Legati in re publica, vbi degunt forum & ciuile & criminale sortiantur.

Argumentum, I.

E 3

Impe-

(**) De Iudice Legatorum Cap. XXII. §. III.

(*) Confer. Digesta Illustris GVNDLINGII Lib. V. Tit. I. §. XLII, & seqq.

(**) Veteres enim glossæ forum, etiam *Iudicium* seu *examen* vocabant.

(***) In Principiis Iuris secundum ordinem digestorum Lib. V. Tit. I. §. 73. & seqq.

Imperantes, quorum in terris Legati commoran-
tur; Iudices haberi debeant legatorum & ciuiles &
criminales [§. 30. & seqq.] id eoque legati sint iuris-
dictioni eorum tam ciuili quam criminali obnoxii
[§. 14.] apparet sortiri eos in terris, vbi degunt, fo-
rum ciuile & criminale.

Argumen-
tum II.

§. XXXVII. Atqui hæc alia ratione euincant
singula seorsim; Certum est & patet ex data (§. 36.)
definitione *forum dicendum esse ciuile in quo de offi-
ciis, quæ debentur ciues, ac debentur iis; secundum le-
ges iudicat ac exequitur, Iudex, id quod decretum est;*
*h. e. iubet compelli aut compellit contradicentes vt offi-
cia, ad quæ obligantur, persoluant;* hinc & vbi *ciui-
lis exercetur iurisdictione ibi forum ciuile est (§. 36.) & cum
conuenire aliquem dicatur: *auxilium a Iudice petere
vt contradicentem ad debita mihi officia compellat:* il-
lud etiam est ciuile fori *requisitum vt in eo quis con-
ueniri possit.* Cum igitur ad salutem pertineat pù-
blicam, vt Legati, quæ ciuibus debent officia per-
soluant (§. 23.) contractus quos iniuerunt, adimple-
ant; &c. ac ius imperantibus, ad quos missi Legati
sunt competat, eos ad fungendum officiis, adigen-
di, (§. 30. & seqq.) conficitur vt Legati vbi Legatio-
nem obeunt; ac in quocunque territorio degunt (§. 35.)
ibi conueniri possint, ac ideo ibi sortiantur ciuile fo-
rum: Deinde quoniam in *criminali foro de delictis
i. e. actionibus contra Leges cognoscitur & pœna de-
cernuntur;* (§. 15. & 36.) & imperantes, quorum in
terris Legati commorantur, iure, eos transgresso-
res Legum puniendi, gaudeant (§. 30. & seqq. §. 25.)
elucescit legatos, vbi legatione funguntur, &
per*

per quas terras transeunt; eos ibi forum etiam criminale consequi.

§. XXXVIII. Quia imperantibus, quorum *Confectaria* in terris Legati commorantur, iurisdictio in eos tam civilis quam criminalis adscribenda est; ac inde omnia illa sine quibus explicari iurisdictio non potest; (§. 35. num. III.) elucescit licite Imperantes posse bona Legatorum pignori capere, eos custodiae mandare, atque aliis mediis ad adimplendum, quem iniuerunt, contractum & officia ciuibus præstanda, cogere; (*) [II] Quia imperantes sunt Iudices Legatorum; nec ipsi tamen otium habent iudicandi de actionum, quarum Legati auctores sunt, cum Legibus conformitate aut disconuenientia; ideo diuersos Legatis iudices possunt constituere; quorum *aliis* id iuris & potestatis concedant, vt in ciuilibus causis cognoscant de actionibus Legatorum, compulsuri eos ad adimplenda, quæ debent, officia; *aliis* vt pœnas subire Legatos transgressores Legum cogant; *aliis* demum vt de causis certis Legatos concernentibus ac ab aliorum iudicatione exemptis v. gr. ecclesiasticis cognoscant &c. Frustra vero foret ponere legatis iudices, nisi simul obligarentur ad comparendum coram his iudicibus; Quocirca & ad id obligandi Legatos ius imperantibus competit.

§. XXXIX. QUÆRITVR (I) *num ob delicta ante legationem, in republica, apud quam nunc legatione funguatur, commissa, LEGATI ab imperantibus illius publicæ rei puniri; compellique ad contractus, quos antea iniuerunt,* *Questiones nonnullæ resoluuntur. Quæstio I.*

(*) Confer. DN. FLEISCHERI Ius Nat. & Gentium Lib. III. Cap. XV, §. 12.

runt, adimplendos possunt? mentis meæ hæc est ratio. Cum salutis intersit publicæ vt qui contra reipublicæ leges egerunt; qui violauerunt salutem illius & securitatem; illi puniantur, ac qui parere contractibus initis detrectant; illi adducantur potenti manu; euidentis est, in Legatos quamuis in rempublicam venientes ad legatione fungendum; quia tamen tunc sub potestate sunt imperantium illius publicæ rei, pœnis posse animaduerti ad vlciscendum, quæ ante tempus legationis in ea republica patrauerunt crimina; & compelli vt contractus, antea initos, adimpleant.

Questio II.

§. XL. PORRO an Legati ab imperantibus Reipublicæ, in qua legatione funguntur ob delicta, *extra* rempublicam commissa puniri queant, aut ad officia *extraneis* persoluenda apud eos conueniri? Quod vt affirmem me rationes inducunt deriuandæ ex officiis quæ sibi inuicem respublicæ debent. Nam quia tanquam persona moralis quæuis publica res consideranda est; mutua rerumpublicarum ea esse edocemur, quæ sunt cuiuscunque hominis aduersus alterum officia; nimirum vt ea sibi inuicem præstent quæ altera potest, nec posita sunt in potestate alterius; iam vero cum non sit in potestate reipublicæ quæ læsa est, in legatos extra illius terras commorantes pœnis animaduertere; eosque, vt officia quæ illius ciuibus debent, persoluant compellere; hæc autem respublicæ, apud quos legatione funguntur Legati; possint, siquidem eorum iurisdictioni obnoxii sunt; ideo non illicite moderatores rerumpublicarum, vbi Legati degunt, agere sed teneri naturali obligatione elucescit, vt vel Legatos criminum *extra rempublicam* com-

commissorum reos puniant, adducantque eosdem ad officia debita *extraneis* persoluenda, aut potestati reipublicæ, quam violauerunt, committant; quibus cum alterius reipublicæ principes excitabuntur vt de delinquentibus, qui criminum vltrices pœnas euituri ad eos veniunt, idem statuunt; tum & illud eueniet vt delicta in omni republica rariora fiant, si quidem male contra leges animati se nullibi intelligant a diris pœnarum immunes futuros.

§. XLI. DENIQUE; cum is demum qui legibus Quæstio III.
publicæ rei ciuilibus obligatur, reipublicæ & imperantium subditus sit imperio; ac vero ad obligandum legatos, vt ipsis declareretur necesse sit pœnis, in eos transgressores Legum animaduersum iri & compulsum contradicentes vt, quæ debent, officia persoluant; *An imperantes, antequam legatos legibus vinciuerunt, sint tamen Iudices competentes eorum?* Quoniam hoc casu non ciuili legum obligatione tenentur legati, nec eos ad subeundas, quæ in lege ciuili statutæ sunt, pœnas cogi iure meritoque posse existimarem; Cum tamen salutis publicæ intersit, vt qui eam lædunt, coerceantur, ideo etiam in Legatos nondum ciuilibus legibus obligatos, si insidias publicæ salutis struxerint, pœna posse extraordinaria animaduerti nullus dubito; cum vt ipsi, tum vt alii a maleuolis eiusmodi conatibus auertantur ac absterreantur; quumque idem ad salutem publicam pertineat vt præstentur ciuibus debita officia; ac imperantibus, omnia ea media ad publicæ rei salutem applicandi quæ posita sunt in eorum potestate, ius compellat; hinc & legatos nondum subditos compelli posse ad officia persoluenda ab Imperantibus crediderim:

F

derim:

derim: Illud autem facile cuique est ad intelligendum dum pœnis in legatos animaduertitur, dum compelluntur ad officia contradicentes, subditos eos fieri: sed potest tamen Ius fuisse imperantibus coercendi legatos pœnis & adigendi eos vt officiis, antequam subditi effecti sunt, defungantur; ex quibus omnibus, imperantes rerum publicarum, intra cuius limites legati reperiuntur, quamuis eos nondum legum ciuiliū vinculis constrinxerint; Iudices esse tamen illorum competentes, elucescit (§. 30. & seqq.

Legati criminis læsæ maiestatis possunt rei fieri.

§. XLII. Qui legibus obligatur ille Iussui leges ferentium obediens sit necesse est; Qui iussui ac imperio leges ferentium debet obtemperare, illi nihil est contra ius & potestatem moderatorum reipublicæ molendum; Quumque *ius ac potestas regendæ reipublicæ*, cuicumque demum illa competat *maiestas* dicatur; inde qui legibus obligatur, i. e. qui subditus est; illi nihil est agendum contra reipublicæ maiestatem; Et qui molitur quædam contra maiestatem, cum is aduersus officia illi debita agat, lædit *maiestatem* & dicitur crimen læsæ maiestatis commisisse. Ex quibus consequitur vt legatus quando legibus reipublicæ, apud quam legatione fungitur, obligari cœpit i. e. subditus reipublicæ redditus est; criminis læsæ maiestatis aduersus eam possit rempublicam reus fieri.

CAP. III.

DE

IVRIBVS LEGATORVM.

§. XLIII.

Quibus præstructis de Iudice Legatorum nunc iura eorundem contuebor; daturus operam, vt, & quæ legatis in republica, vbi

vbi concredita negotia expediunt, liceant; & quæ ipsis officia debeantur, elucescat ac intelligatur; siquidem exinde iura deriuanda esse legatorum euitum est probatumque (§. 12.)

§. XLIV. Primo loco huic euoluendæ quæstioni operam impensurus sum; num Principes, *nullo ha-* An omnes legati admit-
bito inter legatos, qui mittuntur, & causas mittendi tendi sint?
discrimine, ad admittendas Legationes Iure Gentium
 obligentur. (*) Quia vero *admittere legatos est libe-*
rum ipsis concedere aditum ac audire quæ habent in
mandatis; (§. XI.) omnis quæstio huc redit num *si-*
ne ullo discrimine legatis omnibus concedendum sit, vt
ingrediantur terras Reipublicæ, apud quam fungi le-
gatione debent, ac exponant, quæ expedienda ipsis
sunt negotia? Vt meam hac in re mentem aperiam,
 pono; cum quæ tendunt ad salutem publicam, ea
 a moderatoribus rerum publicarum promouenda,
 & quæ ipsi contrariantur amolienda sint (§. 3. 20. & 21.),
 consequens esse; vt quæ profuturæ publicæ rei le-
 gationes existimabuntur; admitti ab imperantibus
 debeant, & e contra illæ demum recusari, ex qui-
 bus, certum est, noxia ad salutem publicam redun-
 darura; deinde, vt admittendæ sint a Principibus
 legationes, quando plus damni earum recusatio pu-
 blicæ rei adportaret, ac admissio; & reiiciendæ, si
 admissio existimatur recusatione earum futura detri-
 mentosior. Vnde, quia sub voce *legationis & cause mit-*
tendi & legati missi comprehenduntur (§. 4.) elucescit;
 F 2 causas

(*) Dico *Iure Gentium*, nam, quæ proferri de officiis summorum imperantium possunt, ea, cum immunes sint a ciuili obligatione, ex naturæ legibus haurienda esse omnes largiuntur.

causas reiiciendarum Legationum esse & ex eo posse qui mittit, & ex eo qui mittitur Legatus; & ex eo ob quod mittitur. Ita vero GROTIUM (*) sequor, qui cum locum LIVII, ubi Hanno Carthaginensis in ANNIBALEM inuehitur; *Legatos ab sociis venientes pro sociis, bonus Imperator noster in castra non admittit, sed suscipit; non ita crude intelligendum dixisset; non, inquit, omnes admitti precipit Gentium ius, sed vetat sine causa reiici: Causa esse potest, ex eo qui mittit, ex eo qui mittitur, ex eo ob quod mittitur.* Quo etiam collineant STEPHANVS CASSIVS (**) illustris THOMASIVS (***) aliique. Negat PRESBEVTA (****) calculos GROTIUS; ast in logomachiam omnem abire controuersiam forsitan non sine ratione existimo; negans enim PRESBEVTA cogi a mittente Principem posse ad quem mittitur legatio, vt eam admittat, euincere multo verborum circuitu aggreditur *potestatem cognoscendi an legatio admittenda sit vel deprecanda, arbitrio eius committendam ad quem destinata est: neque vero GROTIUS hæc inficiatur, ast causas esse recusandæ legationis debere, illud demum vult intenditque, quod, nescio, qua ratione negare PRESBEVTA sustineat.*

Causa I.
recusanda-
rum Legatio-
num.

§. XLV. Singulæ autem recusandarum Legationum causæ seorsim considerandæ sunt. Quumque omnes inniti rationibus salutis publicæ debeant; (§. 44.) *ex eo qui mittit esse causa potest; Quando mittentem recusatione Legationis commotum iri constat*

(*) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. III.

(**) In diatribe de Iudice Legatorum Sect. II. §. 72.

(***) In Iurisprudencia diuina Lib. III. Cap. IX. §. 15, & seqq.

(****) De iure legationis statuum imperii §. 75.

stat aut opinabile saltem est, vt a maleuolis erga eam rempublicam, ad quam mittit Legationem, confiliis desistat præstetque, quæ hæcenus recusauit, officia. Ponunt hæc; multum mittentis Legationem interesse ea vt accipiatur & tractentur quæ concredit legatis negotia; Ita potest hæc causa locum inuenire, cum hostis in angustias redactus, dum mittitur & accipitur legatio, orium quærit virium recuperandarum & belli persequendi; Sic enim dum non admittuntur Legati desistendum ipsi est a maleuolo, quod ceperat, proposito; Porro, cum hostis anxie pacem cum republica, ad quam legatos mittit, desiderat restitui bellaque sopiri, nec tamen æquas, quas debet, pacis condiciones offert; Sic enim ad æquiora fœdera ipsi est descendendum, atque hæc in hostem licent; Nolim tamen quis omnes hostium Legationes sine discrimine recusandas, quemadmodum videtur GROTIUS existimauisse, arbitretur; Nam cum decerni recusatio non debeat nisi salutis intersit publicæ, aut eminentioris vtilitatis rationes pro reiciendis, quam admittendis Legatis contendant; sequitur, vt si deficient rationes huiusmodi non temere ad recusationes Legatorum appellendus sit animus.

§. XLVI. Ex eo qui mittitur legatus, causa esse reiciendæ legationis potest, quando is profligati ad omnia scelera animi esse & ingentia reipublicæ damna portendere non vano augurio creditur, in domitorum affectuum & sceleratæ mentis præ se ferens argumenta. Ac ideo, quia plerique Atheorum eiusmodi terribilissimæ farinæ homines esse deprehenduntur; quis

F 3

incre-

(*) De iure belli & pacis Lib. II. Cap. XVIII. §. III. num. 2.

increparet GROTIUS eos jure meritoque reiiciendos arbitranti? quale habet exemplum idem GROTIUS (*) THEODORII athei ad LYSIMACHVM a PTOLOMÆO missi quem audire LYSIMACHVS noluit.

Causa III.

§. XLVII. Quando *causa mittendi* in iustam causam suspicionem i. e. coniecturis assequi datur, finem, quem in mittenda legatione mittens propositum sibi habet; contendere contra salutem illius, ad quam Legati veniunt, reipublicæ; admittendam non esse legationem rationibus (§. 44.) datis inducor vt existimem; Igitur cum venisse legationem opinabile fit (I) ad concitandam seditionem ciuiumque sollicitandos animos, quale habetur exemplum II. Regum Cap. XVIII. v. 28. 29. (II) ad infidias imperantibus & vitæ eorum struendas (***) (III) ad bellis implicandas, quæ fœdere iunctæ sunt, respublikas, aut dissoluenda saltem quæ inter eas fœdera coaluerunt; quod Gallorum Regi LVDOVICO XIV. solenne in bellis cum imperio Germanico gestis fuisse historiarum monumentis edocemur; & id genus alia;
tunc,

(*) In sepius laudato opere Lib. II. Cap. XVIII. §. III. num. 2.
(**) Specimina Legationum eiusmodi recenset BARBEYRACIUS in nota 2. ad §. V. Cap. XXIV. BYNKERSHOEKII de Iudice Legatorum; alterum est Legatorum a BASILIO II. Imperatore ad SERMONEM Dominum SIRMII missorum qui trucidarunt eundem in colloquio prope ripam fluij cuiusdam habito referente CEDRENO Histor. alterum a SYPHACE Rege Numidarum, (cuius frequens fit a LIVIO mentio, qui captus a SCIPIONE bello punico tertio ductus in triumpho fuit si fides est POLVBIIO) Massinissam missorum vt illius Principis vitæ infidiarentur; alterum denique LAVBESPINII Legati gallici sollicitantis VILELMVM Comitem Staffordiæ vt ELISABETHAM Angliæ Reginam occidat.

tunc, inquam, pessime agi de salute publica, si admittantur legationes huiusmodi quippe quibus non ita facile fingi quidquam potest abominabilis.

§. XLVIII. En recusandarum Legationum Causæ admittendarum Legationum. causas tenui penicillo adumbratas! Causæ quibus admittendos Legatos obligantur rerumpublicarum moderatores illæ vero facile deducuntur negotio ex præfructis (§. 44.) principiis & ab imperantibus ex rationibus salutis publicæ determinantur. Sic, quando causa mittendi salutaris est publicæ rei v. gr. Legati mittuntur; vt fœderibus pangendis, paci, extinguendis bellis, stabiliendo commerciorum ordini & id genus aliis rebus ad salutem publicam pertinentibus operam impendant (§. 3.); sic, quando Reipublicæ interest non imminui mittentis erga rempublicam propensam voluntatem; aut publica res implicita bellis viribus languescentibus per admissiones Legatorum otium nancisci & idoneum tempus potest earum recuperandarum & id genus alia. Quæ vero quum ita sint; acquiescere in sententia GRORTIANA non possum *de legationibus*, quas vocant, *assiduus* siue discrimine recusandis; (***) Quid enim si futurum est vt negotia ab iis, qui legatione affidua funguntur, expedienda vtilitati publicæ administrantur? Quid? quod continget, vt salutis suæ pessime consulant (†) respublicæ, Legationes eiusmodi, nullo habito inter causas mittendi, & legatos missos

(***) De iure belli ac pacis lib. II. Cap. XIX. §. 3. num. 2.

(†) *Turcanum SULDANVM* quem vocant, Legatos assiduos in aliorum regum aulis non habere, magno ipsius damno, ex *Rigoltio* in *Hist. IBRAHAMI Turcarum Imperatoris ad annum 1640. pag. 171.* notauit *MERTIVS pag. 177.*

missos discrimine, recusaturæ; Quum enim in præcipuis causis sit mittendarum eiusmodi Legationum, vt alma pax & amica rerumpublicarum fœdera facta & tecta conferuentur; (§. 6.) ac illæ, quæ forsân in re publica, ad quam missæ sunt, noxia consilia agitantur, expiscatæ; principiis remoram obiiciant, ne sero medicina paranda sit; inde consequitur vt a singulis publicis rebus non vulgaris opera danda sit mittendis & accipiendis eiusmodi legationibus; siquidem si altera reiectura foret legationes, quas altera mittit, assiduas, idem contingeret vt ipsa experiretur; quam vero hoc male sit prospectum salutis publicæ, cum scire cuiusuis reipublicæ intersit, quid sibi ab altera sperandum sit metuendumue, illud vero facile quisquis animaduertit. Frustra autem GROTIUS exinde, opus iis legationibus non esse, contendit, quia moribus antiquis illæ fuerunt ignoratæ; ratio enim rerumpublicarum, quæ hodie florent, ab antiquis immane quantum! discrepat; non indigebat iis ROMA antiqua siquidem magnitudine imperii innixa non habebat adeo, quod sibi metueret ab hostibus; ac totius orbis inhians dominatui curabat externos, scilicet! sublato interdum omni cum extraneis commercio *Cod. L. IV. de commerciis & mercatoribus*; Vide, si placet, BVNKERSHOEKIVM (***) aliosque (****). Fieri autem potest, quod

(****) §. IV. Cap. I. de Iudice Legatorum.

(****) cx. gr. HERTII *elementa prudentiæ civilis*, Parte I. Sect. IX. §. VII. pag. mihit 76. ETRICHARDVM ZOVCHEVM qui Legationes assiduas antiquitus non fuisse penitus incognitas probare exemplis aggreditur; allegat *Legatos Arabe*

quod non inficior, vt grauiores quandoque præsto sint *recusandarum Legationum*, quas *assiduas* vocant, causæ, ad quas tunc attendendum est; non autem a particulari duci filum debet consecutionis ad *universale*.

§. XLIX. Quando itaque ad admittendas, Confectaria quædam. quæ veniunt, Legationes obligantur respublicæ earumque moderatores; iure tunc meritoque inter officia alterius publicæ rei aduersus alteram illiusque Principes & Legatos referendum est; vt liberum Legatis patere aditum; & quæ ipsis concredita sunt, negotia, exponendi licentiam largiatur. (§. II. 12. 17.); num autem admittendæ sint legationes nec ne: i. e. vtrum saluti conducatur publicæ, si admittantur, an autem sit periculosum; illud vero definire penes rempublicam est ad quam venit legatio, & eorum qui illius gubernacula moderantur. (§. 20.) Nec tamen recusationem legationum, quæ admitti debuerunt, iustam belli causam subministrare adduci possum vt existimem; cum non ad acerbiora procedendum sit nisi mediis non sufficientibus leuioribus; quamuis exploratum habeam & ex antea dictis consequatur, vt, quæ impedit publica res, quo minus Legati, qui missi & admittendi sunt, concredita fungantur legatione; illa ad-

G uersus

Athenienses duos annos DEMETRIO adhaerentes; LEONEM cum TIMASORA quadriennium Legatione functum; Legationem Romanam, durante bello Macedonico apud ANTIOCHVM commoratum &c. vide EIVS. *diff. de legati delinquentis Iudice competente* Cap. IV. pag. m. 66. Et VICQVEFORTIVM, hoc genus Legatorum ante duo hæc secula inusitatum fuisse obseruantem L. I. de *l'ambassadeur Sect. I. incalce*. Addit Polonos non libenter eos admittere.

uerfus officia agat reipublicæ, quæ Legatos mittit, illiusque regentibus & Legatis debita. Ast verum est, qui contra hæc, quæ Legatis debent, officia quid moliuntur; lædere Legatos *per* (§. 12.); atque Legati non lædendi sunt.

Legati sancti
sunt.

§. L. Nam, cum naturæ verissima vox i. e. Obligationum, quæ ab ea proficiuntur, concatenatæ rationes hæc nos edoceant, lædendum esse neminem; luce meridiana clarius apparet esse etiam Legatos naturalium Legum præsidio communitos aduersus omnes læsiones; quod idem particulari ratione, quæ tantum ad Legatos pertinet, euincitur; Nimirum quia non exiguum momentum ad salutis publicæ obtinendum finem conferunt Legationes (§. 4 - 48.) vtique rationi consentaneum est, ne lædantur legati, operam dandam esse rebuspublicis eorumque moderatoribus; Quis enim, quando non immunes forent a violationibus Legati, quando obnoxii omnis generis vexationibus essent, obiret hanc prouinciam? Quis legatione fungeretur? Hinc igitur est, cum non lædendi sint legati, cum immunes esse a violationibus debeant; quod iure optimo maximo *sancti* habeantur & *inviolabiles* (§. 11.) Nam sub *sanctitate* saltem ab omni læsione immunitatem intelligi, illud vero communia Ictorum omnium suffragia satis & abunde euincunt. Videantur L. VIII. ff. *de diuisione rerum* L. *ultim. ff. de legationibus*; BYNKERSHOEKIUS (†) B. COCCEIUS (††) & alii.
Nec

(†) De Iudice Legatorum Cap. V. §. II.

(††) In sæpius laudata dissertatione. Cap. I. §. 2. 3. 4.

Nec igitur, qui ab hoste veniunt, Legatos violabiles existimauerim; aut enim *aliqua* ipsis, aut *nulla* debentur officia, si aliqua; ad ea persoluenda quæcunque est quæ illa debet respublica obligatur; tantum abest vt aduersus eadem quid moliri i. e. lædere legatos (§. 17.) liberum ipsi sit. Si nulla; nec possunt violari, quia contra officia, quæ nulla sunt nec quæ debentur impingi non potest.

§. LL. Attamen respublicas, aduersus Legatos ^{Et hostium} ab hoste venientes, teneri qui admittendi sunt, ad officia ^{Legati.} quædam, illud est quod euicturus sum; *vel* enim veniunt paci ineundæ & reconciliandis, quæ alieno ab inuicem animo erant, rebus publicis daturi operam; *vel* ad indicendum bellum. Cum ideo dulce nomen pacis sit & res ipsa tum iucunda tum salutaris i. e. publicam salutem firmet stabilitaque; inde rationi consentaneum est, omnia legatis ab hoste ad ineundam pacem venientibus officia deberi, quæ iis, qui ab amica mittuntur respublica persoluenda sunt; cum alias nunquam futurum esset, vt spes aliqua pacis firma exoriretur, si in legatum ab hoste venientem quemadmodum in hostem, licerent omnia; INSTAS est tamen exploratæ veritatis licere in hostem omnia atqui Legatus, qui ab hoste venit, idem hostis est? Itane ergo occidi possunt qui ab hoste ad pacem ineundam mittuntur Legati? negas forsân quia alias inane foret pacis nomen quippe nunquam coalituræ. Itane rebus possunt omnibus bonisque priuari? idem negas cum sic futurus non esset qui pacis Legationeungeretur? Ergo vides deberi Legatis ab hoste ad pacem conciliandam aut etiam ad inducias ineundas (harum enim eadem fere est ratio) venientibus

tibus officia quædam; nec porro Legatus ab hoste missus aut negotia eius expediens ipse hostis est; nisi aliqua aduersus reipublicæ, apud quam obit Legationem, salutem publicam & securitatem molitur machineturque; ex quibus simul consequitur vt nec in legatos, ad indicendum bellum missos temere liceant omnia; nec enim illi haberi ceu hostes possunt; tamdiu publicæ rei, cui bellum nuntiant, moluntur nulla aduersa, nec illi struunt insidias. Hic enim demum hostis merito nuncupandus est qui sollicitare salutis publicæ & securitatis fundamenta anitur, qui lædit salutem publicæ rei, qui violat, qui vt subuertat illam, quantum in ipso est, nulli parcit operæ; Et quid quæso utilitatis exinde ad publicæ rei salutare incrementum accederet si in *Legatos feciales* quos vocant, impune licere omnia respublica, cui bellum dictum est, pateretur? quid autem his immoror cum vsus sit Legationum eiusmodi ad indicendum bellum hodie inusitatissimus; illud ex his omnibus infero; quia nullæ suppetunt rationes quæ licita esse in Legatos hostium omnia esse euincant; merito ab hac thesi fuisse mihi faciendum diuortium. Non itaque omnia licent in Legatos hostium; ergo consequitur vt aliqua ipsis debeantur officia ad quæ cum, qui illa debent, legibus obligentur (§. 17.) quid mittuntur Legati immunes esse a læsionibus; ideoque sanctos & inuiolabiles de prædicandos.

Officium est imperantium erga Legatos vt eos securos reddant.

§. LII. Quæ cum ita sint; ac, sanctos esse omnes legatos & inuiolabiles, illud vero veritatis firmissimo fundamento innitatur; cumque *lædere* aliquem significet agere contra debita alicui officia; (§. 12.) viden-

videndum nunc est quæ vero illa sint, quæ a rebus-
publicis, ad quas mittuntur Legati, earumque mo-
deratoribus legatis officia persoluenda sunt. PRIMVM
tenentur imperantes, vt quacunque possunt opera
securos Legatos reddant; Quia enim sancti legati sunt;
cumque salutis interfit publicæ (§. 22.) ac naturalium
legum vinculis adstringantur Imperantes (§. 20.) vt
Reipublicæ, quam moderantur, ciues, intra offi-
ciorum cancellos contineant; pœnis effrenem pec-
candi licentiam compecentes & potenti adducentes
manu vt actiones, ad quas legibus tenentur, obe-
ant peragantque; hinc facile est animaduertendum
obligandos esse ab imperantibus, reipublicæ, in qui-
bus Legati degunt, ciues, vt officiis, quæ ex natu-
rali obligandi ratione Legatis debent, perfungantur;
nec eos lædant nec violent: illud autem est *securos*
reddere Legatos; immunesque eorum a læsionum
meru animos; vnde, vt in securam viuendi condi-
tionem Legatos constituent, officium esse imperan-
tium elucescit.

§. LIII. Vnde etiam in eam adducor senten-
tiam vt cum BYNKERSHOEKIO (*); puniendos
qui Legatos violant, ac qui alios lædunt, acerbius
existimem, eam ob rationem quia delicta, quo
gravius ex iis damnum reipublicæ enascitur, eo vin-
dicanda sunt seuerius; atqui quum non exiguum
publicæ salutis momentum a legationibus depen-
deat; quippe quæ ineundis fœderibus securas ciui-
um fortunas ab externa potentum vi reddentibus;

Violatores
Legatorum
acerbius pu-
niendi sunt.

G 3

extin-

(*) In sapius laudato opere Cap. V. §. IV.

extinguendis flammis bellorum &c. operam impendunt (§. 48.); inde consequens est; ne alienentur a Republica, quæ eas admittit, legationes; & irrita omnia, quæ affecta sunt a legatis negotia relinquantur, vt impune laceffi legatos, imperantes pati non debeant, nec eiusmodi violatoribus legatorum minari pœnas quæ finem propositum non obtinent; Ideo pœnis in eos qui legatos lædunt acerbioribus animaduertendum est, vt, qui forsitan maleuole sint erga legatos animati, a proposito scelerato absterreantur & dimoueantur certius constantiusque. Non dissentit, quod supra dixi, BYNKERSHOEKIUS ast diuersam inquit probandi rationem, arbitratus, quod qui lædunt legatos acerbis puniendi sint, illud exinde deriuandum quia sancti sunt legati; Ast huic argumento, nullam video in esse vim nullum probandi momentum, quasi vero non omnes, quibus certa debentur officia, sancti sint? quasi hoc, quicquid est legatis instar priuilegii competat? Lædendus est nemo; euincunt hoc naturæ verissima præcepta, qui vero immunis esse a læsionibus debet, sanctus est; An non igitur sancti dicendi sunt omnes, qui Iuris Naturalis fruuntur commercio? vocat equidem in partes veterum Ictorum testimonia BYNKERSHOEKIUS (**), quibus profecto fere omnia quæ de legatis philosophatur, inædificat; sed quam hæc

(**) v. gr. POMPONIVM Lege vltim. ff. de Legationibus. Leg. IULIAM de vi publica. M. CIVM. vide FRANCISCI BALDVINI Iurisprudentiam M. CIANAM.

hæc eorum suffragia nihil ad rem faciant, quisquis animaduertit.

§. LIV. Quia igitur legum etiam ciuilium præsi- Confestaria
dio communienda securitas est Legatorum (§. 52.) quadam.
hinc consequitur (I) vt, quod immunes ab omni, qua
impeti possunt, læsione h. e. *sancti* habendi illi sunt,
illud debeant naturalium (§. 50.) & ciuilium obligatio-
num rationibus efficacissimis, hinc (II) est, quod litte-
ris fidei, quas vocant, *publicæ* seu *salui comœatus* ab
imperantibus, qui audire mandata eorum tenentur,
muniendi illi sint aduersus quoscumque maleuolo-
rum insultus (§. 9.) (*), hinc patet denique,
obligari reipublicæ, apud quam Legati suum Lega-
tionis munus obeunt, moderatores, cum ab iis om-
nem vim arcere inimicam debeant, vt etiam Le-
gatis diuersarum rerum publicarum negotia apud se-
gerentibus a se inuicem præstent securitatem, atque
ideo vt ius competat imperantibus interdicens legat-
is, ne mutuis se offensionibus onerent afficiantque.

§. LV. Ex quibus cum elucescat obligandos esse Si lites inter
legatos nomine diuersarum publicarum rerum fun- Legatos ipsos
gentes legatione, ab imperantibus, in quorum po- oriuntur, illæ
testate simul positi sunt, ne aduersus mutua, quæ ab imperan-
sibi debent, officia moliantur quidpiam (§. 25 - 12.) at- tibus ad quos
que cum hi imperantes iudices haberi debeant com- Legati missi,
petentes Legatorum (§. 30. & seqq.) quid quæso ac il- dirimendæ
lud est euidentius, si inter ipsos Legatos in iisdem sunt.
terris commorantes lites agitantur earum esse dii-
udicationem & diremptionem penes terrarum vbi
de-

(**) Exempla litterarum eiusmodi suli comœatus vide apud
FÜRSTENERIVM Cap. LVII. aliosque.

degunt superiores, quos dixi, magistratus. (†) Deinde vero ad ipsos Legatos illæ litium causæ pertineant necesse est non ad eorundem Dominos, quippe qui superiorem præter DEVM rerum omnium supremum ARBITRVM agnoscunt neminem. Illa est quæstio momenti grauioris; num Principi, gentium inimicarum i. e., quæ infesta aduersus inuicem arma gerunt, Legatos in suis terris agentes, ne se offensionibus laceffant & prosequantur, liceat obligare. (††) Quem quidem nodum Gordium, vti CASSIO (†††) vocatur, non more Alexandrino sed quo oportebat accommodatissimo soluisse PRESBEVTAM (*) reor; quicquid nitatur CASSIVS (**) in contrarium. Nam cum tueri Legatos aduersus omnem vim inimicam imperantes debeant (§. 54.) ac omnia illa ab eis amolienda sint quæ futurorum malorum meticulosas curas publicæ rei incurtiunt (§. 20. & seqq.); vtique rationi consentaneum est, nec permittendas Legatis, quorum Domini professi sunt inter se hostes, mutuas offensiones; *Valde enim interest*, inquit PRESBEVTA, *eius, in cuius aula versantur, vt pacem domi sue retineat, & ipsa-*

- (†) Exempla vide apud BYNKERSHOEKIVM Cap. VII. §. VII. quo in loco controuersia inter Legatos Gallicum & Hispanicum ob litteras interceptas ortæ, diremptionem regentibus vnitarum prouinciarum negat competiisse; mihi aliter videtur; plura IDEM exempla congescit in Tractatu de Iudice Legatorum aliis in locis passim.
- (††) Exempla exhibet PRESBEVTA *de Iure Legationis Statuum Imperii* §. 84.
- (†††) Sect. II. de Iudice Legatorum §. 42.
- (*) §. 84. p. 151.
- (**) Sect. II. §. 42. 43.

ipſorum Legatorum, ne ludicro ſe bello ad ſummam rerum nihil profecturo, at in ſe crudeli & periculoſo, ob mutuas caedes, quotidie utriſque timendas, hoſtilem in modum perſequantur, cum eiſmodi lanienis non modo incommodi apud hoſpitem ſint futuri, ſed & ipſi ſibi in negotiis aduerſarentur, quorum procuratio illis demandata eſt. Quæ demum opponit CASSIVS, ex hoc capite licere Legatis ad interneccionem uſque pugnare, modo ciuitatem non turbent & alterius implicent ſubditos; ea vero inſigniter falſa eſſe quiſquis facile ex antea probatis animaduertet; Præterea quamuis contingeret vt nec turbaretur ciuitas nec illius ſubditi implicarentur; hæc tamen fieri omnia poſſe, quiſ eſt qui ſuſtineat ire inſicias? ac vero etiam pro pulſanda eſſe quæ verofiſimiles futurorum malorum rationes continent, ambabus omnes manibus largiuntur. (*)

§. LVI. Qui rerum publicarum moderatores Non impedire le-
admittere legatos obligantur, illi ſane impedire le- diendæ ſunt
gatos, quo minus munere mandato fungantur, non Legationes.
debent; Quæ enim ratione cum impingant in
officia quæ iis debent, lædunt Legatos; ac vero eos-
dem immunes eſſe a læſionibus oportet. (§. 50. &
ſeqq.) Vnde vero facile eſt ad intelligendum (I) quam Conſectaria.
uis ea omnia imperantibus in Legatos adſcribenda
ſint, ſine quibus explicari iuriſdictio non poteſt
(§. 35 - 38.); nulla tamen licere, ſi alia ſuppetant
media coercendi Legatos, quæ impediunt legatio-
nem; (II) Quia admittere Legatos ſignificat audire
quæ in mandatis habent (§. 11.) concedendum eſſe ab
imperantibus Legatis, ad quos admittendos obligati
H ſunt;

(*) Quæ paragraphis LIV. & LV. commentatus ſum, ea ſtudio
huic Capiti; cum Capite II. non omnes præmiſſæ præſto
eſſent, reſeruauit.

sunt, vt libertate fruantur sermonis & dicendi omnia quæ mandati limites non excedunt, modo dignitatis eminentioris imperantium ratio habeatur, nec desinat in conuitiis & exprobrationibus oratio. (III) Cum legati fungi munere suo non possint, si ipsis præcludatur aditus in rempublicam ad quam veniunt, non impediri solum sed irritas reddi prorsus Legationes ab imperantibus qui interdunt legatis aditu; ac vero nefas est legationibus, quæ aliquod salutis publicæ momentum continent, esse impedimento, tantum abest, vt plane subuertere eas liceat.

An transitus
Legatis con-
cedendus,

§. LVII. Quum, vt fungantur legati condito munere, iis interdum per quarundam rerum publicarum terras transeundum redeundumque sit, non immerito quæritur an concedere Principes quibuscunque legatis obligati sint, vt per terras, quibus præsent, illi ad exterarum respublicas euntes, iter suum persequantur? Quia ex rationibus salutis publicæ metienda sunt omnia quæ permitti concedique a Principibus gubernacula publicæ rei regentibus debent; non difficile est intellectu; si transire legatos publicæ salutis interest aperiendum ipsis aditum; sin vero futurum esse opinabile sit vt aliquod exinde detrimentum publicæ rei enascatur, occludendos ipsis fores; variis vero ex rationibus salutis interesse publicæ potest v. gr. cum multarum rerum publicarum Legati congregantur vt pacem vniuersalem aut ineant aut stabiliant; vti nunc *Cameracum* plerarumque *EVROPÆ* Gentium legati ad pacem inter eas confirmandam confluunt; porro si respectiva, quæ Legatos mittit amico fœdere cum ea coniungitur per cuius terras Legatis transeundum est; nisi forte cognitum exploratumque respublica habeat

beat quæ aperire transitum debet, nec vanò ducta augurio existimet causam illius Legationis comparatam esse ad salutis suæ & securitatis detrimentum; tunc enim interfepienda ipsis via est; idem si hostis est, cuius legati transitum poscunt, respublica, fieri oportet, ne illa foederibus firmata euadat potentior & metuenda magis. Sed de transitu Legatis concedendo aut denegando vt & de admittendis aut recusandis Legatis regulas nectere specialiores non ita facile dabitur; quippe quæ ex circumstantiis, si eiusmodi quid eueniat diiudicandumque sit, & salutis publicæ rationibus ceu principiis vniuersalibus petuntur euidentissimæ.

§. LVIII. Pergo; Quum nefas sit irritas red-
dere, quæ admitti debuere, legationes (§. 56.); nec
eas sine causa eiicere e finibus suis imperantibus licet.
Causæ vero idoneam expellendorum Legatorum rati-
onem subministrantes; illæ sunt omnes quæ salutis
publicæ fundamentis innituntur; Quando itaque
nulla pœnarum terriucamenta alicuius apud Lega-
tos momenti esse, nec, vt illi a lædendis ciuibus, tur-
bis commouendis ac sollicitandis ciuium animis ab-
horreant, efficere intelliguntur, exterimandi sunt le-
gati ac interdicendum ipsis commoratione in terris
publicæ rei; Deinde expelli eos interest salutis pu-
blicæ quando futurum imperantes vident vt bellum
sibi cum eo qui misit Legationem, exardescat; ne, quæ
secreta esse oportebat; ea expiscati diuulgent; Por-
ro, interdum sociorum causa ægre ferentium cum
hoste coli amicitiam, continget vt eiusmodi quid
in Legatos decernendum sit, & etiam ex aliis causis
quas præbent salutis & securitatis publicæ rationes.

H 2

§. LIX.

Quando ad-
missis legatis
interdici pos-
sit commora-
tione in terris
reipublicæ.

Non sunt lit-
teræ interci-
piendæ ad le-
gatos directæ.

§. LIX. Quæ cum interdican-
t imperantibus ne
sint legationibus, quæ admittendæ fuerunt, impedi-
mento (§. 56.) consequitur ex iisdem rationibus arceri
imperantes a litteris, quæ ad legatos directæ sunt per-
tinentes ad legationis negotia, intercipiendis; nec
itaque alias quasunque intercipere licitum ipsis est
quia (I) quæ demum litteræ res legatis ad expedienda
negotia scitu necessarias secum ferant, nesciunt; nec
(II) quæ fieri nobis ipsi nolumus, erga alios agenda
nobis sunt. Interim, vt intercipientur litteræ ad
legatos directæ necessarium quandoque fieri ex sa-
lutis publicæ rationibus non eo inficias; v. gr. quan-
do futuræ seditionis metus exsurgit, aut vitæ & for-
tunis imperantium insidias a Legatis strui comper-
tum est, vt exinde intelligere maleuola male sen-
tientium consilia contingat. Quo iure Augustissi-
mum REGEM. MAGNÆ BRITANNIÆ, cum na-
scerentur seditiones in regno; & conspirarent sub-
diti ad *Prætententem*, quem vocant, in solum eue-
hendum; vsum sæpius fuisse accepimus (*).

De honori-
bus quæ so-
lent deferri
legatis.

§. LX. Obligandos esse ab imperantibus sub-
ditos, ne illi impedimenta obiciant aut plane tur-
bent Legationes quæ admittendæ in rempublicam
fuerunt; non potuit non ex antedictis (§. 56.) qui ea
bene pensitauerit, me non monente intellexisse;
nam, ne impediatur aut irritæ prorsus reddantur
legationes, ad id vero annitendum est Principibus qui
rerum publicarum gubernacula moderantur. (§. cit.)
Inde vero ratio repetenda est honorum quibus affici
Le-

(*) Conferatur CA S S I V S in sæpius laudato opere Sect. II. §. 49.
aliquæ.

Legationes solent, ac solennitatum quibus excipiuntur legati; posteaquam admissio eorum decreta est. Cum vero contingat interdum ac postulent dignitatum eminentiorum, in quibus legati alii præ aliis constituti sunt, atque salutis etiam publicæ rationes; ut aliis legatis illustriores honorum cultus, & bonæ mentis demonstrationes ac aliis exhibeantur; ideo facile est ad animaduertendum quare debeant imperantes legatos, qui mittuntur cum *Charactere representatio* eisdem honoribus prosequi ac eorum Dominos solent, nam efficiuntur actus, ad quos veniunt, solenniores; Et quo magnificentiora sunt apud Principes & Imperantes omnia, eo Numen eorum subditi sanctius colent ac venerabuntur; id vero quam etiam pertineat ad salutis publicæ decus & ornamentum nemo fortassis non videt; deinde cum officium hoc, quod ab Imperantibus persoluumendum legatis dixi, innoxia sit, quod vocant, utilitatis, quid impediret, quo minus illo defungerentur. At vero quia difficulter finges regulam ab omni immunem exceptione; nec negauerim fieri posse, ut minus quandoque consultum videatur concedere legatis, honoribus, quibus prosequendi sunt domini illorum; iisdem eos etiam perfrui; h. e. legatis cum *Charactere representatio* missis eosdem honorum cultus deferre ac solent ipsorum Dominis præstari, v. gr. illis qui ab eo veniunt ad rem publicam cuius legatos is male habuit aut non debitis honoribus prosequurus est. (§. 35. num. 4.) Vnde tandem illud consequi, persuasissimus sum; quia penes Principem etiam esse, ad quem mittitur Legatio ex ante dictis elucescit; statuere, an legatus tam præclaris honorum ornamentis

namentis decorandus sit concedendumque ei vt illis decoribus perfruatur; vt non pleno fulgeat iubare Characteris repræsentatiui Legatus, nisi adplaudente Principe ad quem missus est; Qui enim si negauerit, quod iure interdum potest, legato ea honorum ornamenta, eique illis interdixerit; profecto Legato non licet perfrui eisdem; adeoque nec iure eo gaudet in quo consistit *Character repræsentatiui* (§. 7. 12.); Atque hoc demum sensu, quæ dixi (§. 7.) dependere etiam aliquatenus a Principe, ad quem venit legatus, vt hic fulgeat repræsentatiui Characterem, intellecta acceptaque cupio. Ex quibus vero omnibus palam redditur quid sibi velit *mittere Legatos cum Characterem repræsentatiui*; nimirum cum nec sine consensu illius Principis, cuius negotia gerunt, legati tantis frui honoribus, qui principi ipsorum Domino competunt, non debeant; quamuis eosdem ipsi deferre Principes, ad quos mittuntur, intendant; ideo, qui mittit legatos huiusmodi, Princeps consentiat oportet (I) vt legati tantos acceptent honores; ac inde (II) non in gratam sibi rem futuram declaret si legati tantis honorum ornamentis exornentur; plus enim iuris legatis cum Characterem repræsentatiui tribuere, non esse in Principum mittentum arbitrio positum, ex antea dictis elucescit. (†) Solennitates vero ac carimoniarum ambitus in excipiendis admittendisque legatis vsurpari solitos recensere hic supersedeo; cum quia alienum id est ab instituti mei rationibus, cum quia has partes iam occupauerunt FÜRSTENERIVS (*).

FRIDE-

(†) Conf. B. COCCEII *diss. de repræsentatiua legatorum qualitate.*
 (*) De iure suprematus Capitibus L. & LV. ac seqq.

FRIDERICVS de MARSELAER (***) WIQVEFOR-
TIVS (***) alique (****).

§. LXI. Vt caste venerentur & sanctissime De' priuatis
colant supremum, quod rebus humanis præfident, sacris Lega-
NVMEN, ac quam ipsi debent, pietatem externis torum,
etiam actionibus manifestent; ad id vero, sicuti om-
nes; quibus DEVS quemadmodum Poeta (†)
canit:

*Os sublime dedit, cælumque tueri
Iussit, & erectos ad sidera tollere vultus*

ita etiam legati sunt obligatissimi; Quo autem ve-
herationis & obseruantissimæ pietatis cultu cum de-
fungi non possint, nisi secundum religionis, quam
profitentur, doctrinas ac principia; itaque, neutiquam
licere Imperantibus, ad quos legati veniunt, nec ius
adscribendum ipsis esse, interdicendi legatis eorum-
que comitibus cultu diuino iuxta religionis, cui de-
derunt nomina, instituendo, ex his omnibus elucescit,
Quare, quia *sacra priuata* appellant; *exercitium vni-*
uersi diuini cultus, nec publicis in locis, nec publicis
impensis celebrandum ()*; consequitur sane vt lega-
tis cuiuscunque ordinis priuata sacra ab imperanti-
bus reipublicæ, in qua commorantur, permittenda
sint,

(**) In Legato Diff. XII. Lib. II.

(***) Dans son Ambassadeur.

(****) Quos vide in illustris. FRIDERICIANÆ Cancellarii Do-
mini de LVDWIG tractatu de iure adlegandi ordinum
S.R.I. §. VI. proœmii.

(†) OVIDIVS *metam.* lib. I.

(*) Vide Illustris BOEHMERI *dissert. de priuatis legatorum sa-
cris* Cap. I. §. XIV. cuius vsus sum definitione factorum
priuatorum.

sint, quando illi quidem diuersam, ac in republica, in qua subsistunt, toleratur, religionem profitentur; ius ergo Legatis competit *sacrorum priuatorum*; Non hic quis obiiciat, exinde quod Legati operam dare omnibus in locis cultui diuino iuxta principia religionis, qua innutriti sunt, debeant; consequi saltem, vt sacra ipsis domestica relinquenda sint, priuata nequaquam; ad quæ etiam *administratio* pertinet *Sacramentorum*; falluntur enim meo quidem iudicio quicumque hæc existimant; Cultus diuinus administrationem etiam *Sacramentorum* sub se complectitur; neque vero licet imperantibus, impedire legatos, quos receperunt quo minus hoc cultu defungantur; cum autem illi essent impedimento futuri, si ipsis diuersæ addictis religioni, ac toleratur in republica ad quam venerunt, interdicerent *Sacramentorum* administratione & rebus reliquis quæ ad sacra priuata referuntur; quis, quæso, non videt permittenda Legatis & primi & secundi ordinis priuate sacra? Nam, quæ Auctor anonymus quidam, cuius scriptum (***) ANTONIVS EABER (***) recenset, existimat; ex Characterè legatorum repræsentatio dependere ius sacrorum priuatorum legatis debitum, adeoque saltem iis, qui sunt primi ordinis, concedendum; illa vero, ne quid durius dicam, ab omni prorsus ratione abhorrent; Cum enim in iure fruendi honoribus præcipuis consistat Character repræsentatiuus; honores vero ad cerimoniarum solennia pertineant, quis

(**) Quod inscribitur *de prerogatiuis Legatis debitæ ex communi gentium consensu*

(***) In der Staats-Canzley Tom. XIV. p. 220.

quis tandem adeo peruerse rationes subduxit suas, vt sacra inter cerimonias locum obtinere existimauerit vnquam? Potius; quia eadem est ratio in legatis tam primi quam secundi ordinis; igitur etiam sacra priuata vtriusque ordinis Legatis relinquenda sunt, monente illustri BOEHMERO (****). Nec, porro, impetrare a me possum vt eorum suffrager sententia; qui exinde demum, quod Legati non sint reipublicæ subiecti, intra cuius pomeria subsistunt, confecti, qui opinantur, vt ius sacrorum priuatorum ipsis permittendum sit; Nam (I) gaudere Imperantes, iure Legatos, quos receperunt, suo subiiciendi imperio id vero in antecedentibus Cap. II. est stabilitum; Deinde, (II) cum exploratum habeam, ne iure quidem gaudere imperantes interdicendi subditis exercitio religionis iuxta principia eorum, quibus innutriti sunt, instituendo; (quia α) nec Leges conscientia; eorum scribendæ nec β) arcendi illi sunt a diuino cultu, quo quidem non debent nisi ex religionis, cui nomina dederunt, principiis defungi;) conficitur sane vt, qui persuadent sibi Legatos non esse obnoxios rerum publicarum, ad quas venerunt, imperio; frustra in eo rationem quærant iuris sacrorum priuatorum Legatis permittendi; nam pronum hinc foret, cum impedire Legatos, quo minus cultu diuino secundum religionis principia, quæ imbibent, instituendo defungantur, ideo nefas sit, quia non sunt subditi; prohiberi demum subditos posse ne operam dent exercendæ, quam profitentur, religioni; atque nec huic sententia; suffragandum est, nec ipsi

I
aliter

(****) In Dissertatione laudata Cap. II. §. XV. XVI. XVII. & seqq.

aliter sentientes concedunt calculos; quocirca aliam esse iuris sacrorum priuatorum, quod adscribendum Legatis est, rationem suppeditandam elucescit; quam vero an consecutus fuerim verioremq; dederim nec ne, aliorum esto iudicium. Quod vero iuris sacrorum priuatorum fundamentum, cum in eo consistat, quia interdendum Legatis non est cultu diuini NVMINIS congruenter conuenienterque religioni, quam amplexi sunt, celebrando; ideo efficitur, vt, si, ea, quæ Legati sacra sequuntur, in republica, ad quam missi sunt, publica auctoritate tolerentur; tunc demum dependeat ex imperantium arbitrio, num Legatis, ius priuatum cultus diuini exercitium habendi relinquere velint; nec ne; nam sacris, quæ, in ea re publica florent, interesse publicis illi possunt, adeoque non prohibentur cultu DEI vniuerso defungi. Quamuis vero concessis priuatis sacris, ea omnia videantur concessa, sine quibus haberi illa nequeunt; cum tamen ex salutis publicæ rationibus metienda sint vniuersa, nec, quæ *adiaphora* dicuntur, ea ad essentiam cultus pertineant itaque nec negauerim, Legibus hæc *adiaphora* sacrorum priuatorum, quæ Legatis permissa sunt, circumscribi ab imperantibus posse; nec illicitum adseuerauerim, quando salutis interesse publicæ visum fuerit; arceri alios subditos a sacris frequentandis Legatorum: Plura inuenies apud illustrem BOEHMERVM in laudata dissertatione.

Consecraria.

§. LXII. Obligari Legatis, qui recepti sunt, imperantes ex hæctenus allatis apparet; vt securos eos redgant (§. 52.) ne impediunt eos defungi concredita Legatione (§. 56. & seqq.); vt honoribus debitis profequantur

tur (§. 60.); vt diuersæ addictis religioni, ac in republica, ad quam missi sunt, toleratur, priuata sacra permittant (§. 61.); & reliqua ipsis officia, quæ ex his omnibus dependent, persoluant. Cum itaque sancti Legati sint & inuiolabiles (§. 50.); ac ideo impingendum imperantibus non sit in hæc debita legatis officia, quia eos lædere non debent (§. cit.); Cumque violent hæc officia, concedentes subditis licentiam lædendorum legatorum, impediendarum legationum, turbatorum sacrorum, quæ Legatis concessa sunt &c; consequens est vt ab his omnibus subditos seueris arce pœnis illi sint obligatissimi; Deinde hæc omnia ab imperantibus officia postulandi iure gaudent legati, quemadmodum (§. 12.) euictum est probatumque. Quia vero inter iura Legatorum referenda non sunt, quæ non ipsis licent, i. e. quæ naturæ legibus, quæ salutis & securitati publicæ rei, in qua degunt, contrariantur (§. 16.); inde sequitur vt nec *iurisdictio in comites*; nec *immunitas a soluendis vectigalibus* Legatis competat; nec ius asyli ædibus eorum adscribendum sit; singula in sequentibus probabuntur.

§. LXIII. Quum Imperantibus, in omnes commorantes in terris eorum, exinde iurisdictio adscribenda sit vniuersa; quia penes eos est regere ac moderari rerum publicarum, quibus præfunt, gubernacula (§. 20. & seqq.); conficitur vt (I) iurisdictio inter regalia suum locum obtineat (§. 10.) & (II) vt in rebus publicis nemini competat aliqua iuris dicundi potestas, nisi quibus ab imperantibus permessa est, i. e. qui ea regentium nomine defunguntur; Quoniam, porro, Comites Legatorum, eiusdem publicæ rei, intra cuius limites re-

Non competit Legatis iurisdictio in comites.

periuntur, eorumdemque imperantium iurisdictioni obnoxios esse euictum est stabilitumque (§. 35. num. 1.); ideo, an iurisdictioni Legatis in familiam suam competat, illud ex concessione pendere illius apud quem agunt, euidenti ex his omnibus ratione elucescit, quæ & GROTIUS (*) amplectitur; Sed cum nullas rationes idoneas, meo quidem iudicio, in partes suas vocauerit; BYNKERSHOEKIVM (**) in diuersam a GROTIANA sententiam ingressum, rationes suas congruenter principiis, quæ adoptauit, subduxisse, illud equidem nemini videri mirum debet. Cum enim Legatos ab omni foro loci, in quo agunt, immunes esse; ac familiam Legati, iurisdictionem sequi illius, persuasum habeat; non potuit non iudiciis accedere eorum, qui comites Legatorum, iurisdictioni subiiciunt mittentis legatos, a quo etiam illa, si legato competere debeat, impetranda sit. Ast vero probatum, nisi me omnia fallunt, dedi Cap. II.; subesse & comites Legatorum & ipsos Legatos, reipublicæ, apud quam Legatione funguntur, imperantibus eorumque iuris dicendi & exercendi potestati, ex quibus vno ictu BYNKERSHOEKIANA concidunt argumenta; Cumque idem iurisdictionem criminalem Legatis in familiam ipsorum neget permittendam (***) ; quia concedere illos aliquo supremæ potestatis iure per-

(*) De iure belli & pacis Cap. XVIII. Ljb. II. §. VIII. num. 2.
Confer. Domini FLEISCHERI ius nat. & Gentium Lib. III.
Cap. XV. §. XIX.

(**) De Iudice Legatorum Cap. XV. §. I. - III. & seqq.

(***) In eodem Cap. §. III. *in fine.*

perfrui periculofum fit; nescio fane qua ratione ductus ciuilem ipsis tribuat; ciuilis enim & criminalis iurisdictionis eadem est ratio; vtraque ex fupremo imperantium iure regendi rempublicam dependet.

§. LXIV. Quum igitur non gaudeat Iurisdictione Legatus in familiam suam (§. 63.); multo minus ea ipsi in illos competit, qui quondam imperantium, cuius Legati negotia gerunt, terris commorati, nunc intra publicæ rei, ad quam missi Legati sunt, limites reperiuntur: Quum enim iuris dicundi & exercendi ius & potestas imperantibus in omnes, qui in eorum terris degunt, adscribenda fit (§. 30.); adeoque, qui nomine principum fungi ea debeant; illud vero ex concessione pendeat illorum (§. 63.); ita vero consentaneum est his rationibus, Legatos omni iurisdictionis iure, nisi illud quidem ab impetrantibus, apud quos obeunt Legationem, impetrauerunt, esse destitutos; quia nec vlli reipublicæ ius competit exercendi in alterius publicæ rei terris iurisdictionem. Quamuis vero, consueuiffè singulas respublicas, iuri per *consules*, quos vocant, illis, qui antea apud eas egerunt, dicundo, etiam in aliarum publicarum rerum terris operam dare, id vrgeat BYNKERSHOEKIUS (*); non me tamen hæc a sententia, quam amplexus sum, transuersum, quodaiunt, vnguem dimouent. Nam (1) ab eo quod contingit ad id quod debet fieri & iuris est non ducendum confectio-

Nec in eos qui eiusdem nationis sunt, ex qua Legati, & commorantur in republica, ad quam Legati missi sunt.

cutionis filum censeo: & (2) exercendæ iurisdic-
 tionis ius competere consulis sine imperantium,
 in cuius terris ius dicunt, concessione, id vero vt
 credam adduci me non patiar. Simul ac enim quis
 extra reipublicæ, in qua antea egerat, terras con-
 stituitur, cessat esse eius subditus imperio. Nam
 illius soluitur potestate; Et qui non est in reipubli-
 cæ potestate positus, eum illa nec afficere pœnarum
 cruciatibus, nec adigere potenti manu contradi-
 centem ad obeunda, quæ debet, officia valet; nec
 ideo, eum obligationibus constringere, in illius est
 viribus situm; quoniam qui obligari a republica
 debet, ille conuictus sit necesse est, de reipublicæ,
 pœnas sibi infligendi & se ad officia compellendi po-
 testate (§. 28.) Cuius vero, cum ille, qui extra re-
 publicam constitutus ac ideo immunis est a potenti
 illius manu, persuasus non sit, i. e. nec pœnis in se
 a republica, ex qua excessit, animaduersum nec se
 ad actum iri ad officiis defungendum habeat explo-
 ratum, itaque qui emigravit e republica non legibus
 illius, ex qua egressus est, publicæ rei obligatur; Cuius
 porro, publicæ rei legibus non teneor, illius nec sum
 subiectus imperio (§. 29.); ex quibus, qui ex altera re-
 publica in alteram concesserunt, perperam illius,
 in qua antea commorabantur, tamdiu extra eam
 constituti sunt, subditos dici, patet euidentissime;
 Quum vero ex altera euntes republica ad alteram,
 in illius, cuius terras ingrediuntur, potestatem ve-
 niant, subditos effici eiusdem posse, me non mo-
 nente, cuius facile est ex ante dictis ad animadu-
 erendum. Quibus præstructis, cum neminem esse
 subditum reipublicæ, in qua non commoratur, eui-
 dum

etum fit; nec vero in rerum publicarum potestate
 situm esse elucescat, ius aliis dicere quam qui obno-
 xii ipsarum sunt imperio; inde quidem conficitur,
 vt nec *consulibus*, quos vocant, adeoque nec Legatis li-
 citum sit, in eos, qui in republica, a qua missi sunt, an-
 tea egerunt, exercere iurisdictionem; nisi id quidem
 Principes, in cuius terris ex aliis rebus publicis qui-
 dam commorantur, permiserint. Vnde sane, quod
 in *consulum* iurisdictione aliqui pro stabilien-
 da sua de Legatis sententia præsidium quærunt,
 imbelle illud sane immo nullum est.

§. LXX. Pertexo, quam orsus sum, telam; Legati non
 illa adhuc dum quæstio agitur num Legatis, a ve- immunes
 stigalibus tributisque, reipublicæ, in qua subsistunt; sunt a tribu-
 soluendis debeatur immunitas? Quum vectigalia tis.
 exigantur ad impensas, quas principes securitati ac
 commoditati in via publica stabiliendis impendunt,
 refundendas; cumque tributa omnia ad amplifican-
 dum salutis publicæ incrementum comparata sint;
 Ac vero Legati etiam vt promoueat salutem pu-
 blicam (§. 25.), vtque obseruent Leges illius publi-
 cæ rei, in qua commorantur, obligandi sint (§. 27.);
 quis vero ex his omnibus consequi non animadu-
 teret, vt teneantur Legati ad vectigalia & tribu-
 ta, quæ leges definiuerunt, omnia publicæ rei, in
 qua degunt, repræsentanda? nisi ab imperantibus
 consequuti illi sint a soluendis eis immunitatem; quæ
 autem non ita facile concedenda legatis est, si qui-
 dem eosdam ea abusos sæpius fuisse ex historiarum
 monumentis constat. (*) Ex probatis vero quum
 palam

(*) Vid. Cap. XIV. BYNKERSHOEKII de Iudice Legatorum & no-
 tas BARBEYRA CII, ad hoc caput.

palam fiat, licere imperantibus, Legatos, vt soluant, quæ in merces imposita sunt, onera ac tributa, constringere Legumque obligatione adducere; inde illud intelligitur, ne illi defraudent telonium ac versuram faciant, propterea vestigatoribus civitatis facultatem esse quandoque permittendam ab Imperantibus scrutandi res, currus, nauesque Legatorum; si nimirum non leuia indicia legatum animi ad circumueniendum vectigalia propensi arguant; alias enim dignitatis illorum eminentionis habenda est ratio; Perperam vero hac ratione lædi Legatos opponitur. Nam qui vtuntur iure suo, non agunt contra officia debita aliis, adeoque lædunt neminem; atqui imperantes, dum inuestigari res Legatorum iubent ex rationibus publicæ salutis; ne defraudentur vectigalia, nec adportentur vitæ merces in rempublicam; vtuntur iure suo; vnde tantum abest, vt lædant principes Legatos, quorum perscrutantur allatas merces, vt potius compellant eos adducantque ad officia reipublicæ, quam ingrediuntur, debita persoluenda.

Nec Ius asyli Legatorum ædibus competit.

§. LXVI. Quum igitur indubitata illa sit & inconcussa veritas, non Imperantes lædere Legatos, aduersus quos lurium suorum prærogatiuis vtuntur; inde demum consequitur, perperam in inuiolabilitatem sibi debitam in partes vocare Legatos, penatibus suis asyli ius vindicatuos; quia nempe principes ad clauum sedentes reipublicæ, vtprehendant, in quibuscunque terrarum suarum angulis lateant, criminum reos, ad dignis seelerum pœnis afficiendos; ad id vero ex naturalium Legum & salutis publicæ rationibus sunt obstrictissimi. Nam, quum non minimum

mum salutis & securitatis publicæ momentum in eo
 positum sit, vt, qui eam i. e. Leges ad hunc obtinendum
 finem salutis publicæ comparatas violauerunt, eisque
 subuertendis machinati sunt insidias; illi statutas in le-
 gibus pœnas scelerum vindices subire cogantur;
 cumque hoc puniendi delinquentes ius imperantibus
 in ciuitate competat: ideo sane tam est certum quam
 quod certissimum, licere imperantibus, criminum in-
 rebus, quas regunt, publicis commissorum reos, quo-
 cunque eos loco in terris suis offendant, prehenfos ad
 merita trahere supplicia; nec inde laribus legatorum
 deberi priuilegium asyli, vi cuius, qui in eis latebras
 quærunt, confugia, occultationes, tuti sint a pœnis
 delictorum, quæ patrauerunt, persecutoribus. Sic
 enim, quum futurum esset, vt inulta impunitaque
 multa scelera abirent; non posset non effrenator fieri
 peccandi pruritus, ac frustra in rebus publicis ciues
 securitatem, siquidem quæ nulla foret, quærerent.
 Vnde; cum principibus ad promouendum secu-
 ritatis publicæ incrementum omni cura anni-
 tendum sit (§. 20. & sq.), apparet, eos contra
 officia, ad quæ erga publicam rem, quam regunt,
 naturæ Legibus obligantur, agere, tolerantes
 asyla in terris suis: Equidem HVGGO GRO-
 TIVS (*) cui BYNKERSHOEKIVS suffragatur (**)
*an Legati ius asyli in domibus suis habeant pro qui-
 bus vis eo confugientibus ex concessione, inquit, pendere
 illius apud quem agunt, adeoque concedi a Principibus
 asyla posse, persuadet sibi; cum hæc autem gratis
 dicat, non potui non ab eius sententia facere diuor-*

K

tium;

(*) Cap. XVIII. lib. II. §. VIII. num. 2.

(**) Cap. XXI. in sæpius laudato operæ §. I.

tium; Nec mihi hic opponenda sunt asyla Iudeorum ab ipso NUMINE imperata (**): in quæ qui se contulerant, illi tuti erant aduersus persecutores vindicæ manus, ac in iis vsque ad mortem Pontificis maximi commorabantur (**); nam hæc vero illis demum, qui ex improviso i. e. nil tale quid cogitantes interemerant aliquem, impunitatem homicidii largiebantur. Quam, porro non sit adscribendum Legatis asyli Ius i. e. Ius arcendi ab ædibus suis inuestigatores delinquentium, quos occultauerunt; illud etiam ex his intelligi datur, quia nullo gaudent iure Legati, eximendi subditos criminum reos reipublicæ, cui subsunt, iurisdictioni; vtpote ipsi obnoxii illius, in qua commorantur, ciuitatis potestati. Atqui hæc de asylorum iure penatibus Legatorum competente celebratissima illa est & tot agitata sæculis controuersia, quæ non solum scripta doctorum occupauit, sed quæ diu etiam aulæ Principum resque publicas, tenuit. Neminem fugiunt illæ ROMÆ inter legatos in primis Gallicum MARCHIONEM LAVARDINIVM & Pontificem INNOCENTIVM XI. anticipati diu fortuna & magnis animorum motibus agitata contentiones, quæ eum tandem exitum consequutæ sunt, vt nunc nullis legatorum ROMÆ commorantium ædibus asylorum iura a pontificibus relinquere; consule, si placet THEATRVM EVROPÆVM (†) illustres BYNKERSHOEKIVM

(**) Num. XXXV. 9. - 22. & Ios. XX. - 1. seqq.

(**) Confer RELANDI *antiquitates sacras* parte II. Cap. VI. §. 10. & CHRISTIANI SCHOETGENII *Lexicon antiquitatum Germanicum* pag. 138. aliosque plures.

(†) Ad annum M, DC, LXXXVII.

KIVM (††) THOMASIVM (†††) nec non
 CASSIVM (††††) aliosque complures (†††††).
 Hæc autem de iuribus legatorum dicta sufficiant.

CAP. IV.

ALITER SENTIENTIVM RA-
 TIONES PONDERANS.

§. LXVII.

Reliquum est, vt adeas tandem aliter senti-
 entium rationes, quibus suam de Iuribus
 & Iudice Legatorum sententiam firman-
 t stabiliantque, cogitationes & calamus inflectam;
 HVGONIS GROTII primum, dein BYNKERSHOEKII
 & STEPHANI CASSII ac aliorum, quæ ponde-
 ris aliquid habent, obiectiones æquis lancibus appen-
 das, quantum est in me, trutinaturus.

§. LXVIII. Quum autem conspirent GRO-
 TIVS (*) & BYNKERSHOEKIVS (**). & qui in
 eorum sententias iurauerunt; in Gentium iure
 quod voluntarium & ex vniuersali Gentium
 con-

Fundamenta
 Grotiana &
 Bynkershoe-
 kiana velli-
 cantur.

K 2

(††) De Iudice Legatorum Capite XXI.

(†††) In Diss. Lipsiæ habita de iure asyli Legatorum ædibus
 competente.

(††††) Sect. II. §. 94. de iure & Iudice Legatorum.

(†††††) Quos vide apud BYNKERSHOEKIVM. Cap. XXI.

(*) §. I. & IV. num. 2. Cap. VIII. Lib. II. de iure belli & pacis

(**) §. X. Cap. XXIV. de Iudice Legatorum imprimis Cap. XVII.

§. X-XII. Cap. XVIII. & XIX.

consensu proficisci sibi persuadent (**); contineri rationes Iudicis Legatorum, iuriumque quæ ipsis competunt; ac vero nullum dari a naturali diversum Ius Gentium, id quidem (§. 15.) euictum derim; facile est ad intelligendum, quam lubrico Legatorum, innitantur. Quid? quod, nec Gentium, ius, quod fingunt, multum largitur præsidii eorum sententiæ; siquidem sat multa existant exempla in partem vtramque (†); Cumque BYNKERSHOEKIUS exempla, quæ contraria adferuntur, iniu-
stitiæ

(**) GROTIUS Lib. I. Cap. I. §. XIV. & in prologomenis §. 40. Quam autem *hoc loco* rationem suppeditat ad euincendum dari Ius Gentium eiusmodi quale dixerat in antecedentibus; nimirum quod ex certis principiis certa argumentatione deduci non possit, & tamen ubique obseruatum appareat, id necessario ex libera voluntate ortum habere: illa vero mihi quidem non facit satis, nec scrupulos euellit ex animo; Siquidem (I) omnes actiones naturæ Legibus determinatas esse i. e. vel conuenire cum eis vel contrariari eidem persuasissimus sum, ergo quæcunque a gentibus obseruantur, ea rationes suas in hisce naturæ legibus habeant necesse est, adeoque ex certis principiis possunt certa argumentatione deduci; & (II) quamuis, omnes actiones ex libera voluntate ortum habere, indubitatum sit; non tamen inde efficitur, vt, quia ab his vel illis gentibus hæc vel illa obseruantur, ideo ad eadem etiam gentes aliæ obligentur; quæ tamen euincendi partes fuissent GROTII, secundum datam ab ipso §. XIV. Lib. I. Cap. I. *iuris Gentium* definitionem. Contrarium dedi euictum (§. 15.)

(†) Quæ vide apud RICHARDVM ZOVCHEVM *de legati delinquentis iudice competente*. Cap. VI. & BYNKERSHOEKIUM Cap. XVIII. & XIX. §. VI. Cap. XI. §. 10. & multa etiam

nitia infimulet (††) non obscure innuit gentium
ius, quod comminiscitur nullum esse; nam inde
consequitur, vt ea ex quibus gentium consensus
colligendus est, simul esse debeant iustitiæ regu-
lis congruentia, quæ autem iusta sunt, ea legi-
bus innituntur (§. 22.); iam vero gentes non aliis ac
naturalibus legibus obnoxii sunt; adeoque ipse sibi
BYNKERSHOEKIVS contrarius est. Immo ipse GROTIUS,
quæ profert in medium, in coniecturarum loco ha-
bet, (†††) quæ verosimiles saltem rationes con-
tinent non certas non indubitas; vnde illa eo faci-
liori negotio e via remouebuntur.

§. LXIX. Quæ autem LIVII (*) & SALV-
STII (**). Iudicia GROTIUS (***) & BYNKERS-
HOEKIVS (****) in partes suas vocant, ea vero ad
rem nihil conferunt: cum non autoritatibus conten-
dendum sit sed rationibus; cumque illa eorum sen-
tentiis non obscure contrariari euictum B. COCCE-
IUS (*****) dederit. PRIMVM VERO GROTIANÆ ar-
gumentationis momentum in eo situm est; *Prui-
legia*

Soluitur
Grotii Obie-
ctio I. de-
sumta a pri-
uilegiis lega-
torum.

K 3

iam exempla exhibet recens historia, vide STEPHANI
CASSII diatriben *de iudice Legatorum* Sect. I. & Præfa-
tionem BARBEYRACII ad BYNKERSHOEKIVM pag. 17.
& WIQUEFORTIVM Lib. I. Sect. XI. pag. 218. 279. &
Sect. XXVII. p. 312.

(††) Vid. Caput XIX. §. 7.

(†††) Cap. XVIII. Lib. II. §. IV. num. 2. & 4.

(*) Lib. II. Cap. IV.

(**) De bello Iugurthino Cap. XXXV.

(***) In sæpius citato Capite XVIII. Lib. II. §. 4. num. 3.

(****) Cap. XVIII. sæpius laudati operis §. IV. & V.

(*****) In *diff. de legato sancta non impuni* §. 2. 3. 4. & seq. Capi-
tis III.

legia ita intelligenda, ut aliquid tribuant ultra ius commune. Quod si Legati ab iniusta tantum vi tuti essent, nihil in eo magni esset nihil præcipui. (†) Quum vero non stabilitum iuerit GROTIUS deberi Legatis aliquid magni aut præcipui, sed gratis hæc ponat; hoc quidem illius argumentum omni pondere destitui euidenter patet; Esto vero deberi Legatis aliquid præcipui; unde, illud positum in eo esse euincetur, ut Legati immunes sint ab imperantium, apud quos Legationis sparta funguntur, iurisdictione? Consentio deberi Legatis præcipua honorum decora (§. 16.); admitto Legatos & eos etiam, qui ab hoste veniunt, naturalium Legum præsidio adversus maleuolos lædentium insultus communiri (§. 50. & seq.); Imperantes & subditos reipublicæ, intra cuius pomeria legati subsistunt, ad plura ipsis per soluenda officia, obligationum, quæ a natura proficiuntur, vinculis adstringi Cap. III. stabilitum a me est; Ast hæc nego exinde confici cogique posse non obnoxios esse Legatos imperantium, ad quos veniunt, dicundi iuris potestati.

Soluitur illa
II. quæ fundatur in inuiolabilitate Legatorum.

§. LXX. Nam, quamuis pergat GROTIUS (*) securitatem Legatorum utilitati, quæ ex pœna est, præponderare; ac paulo post (**) illud præceptum sanctimonie Legatorum appellitet; quamuis adeo ex inuiolabilitate, quæ debetur Legatis, descendere hoc ius immunitatis a foro loci, in quo commorantur persuasus sit; non hæc tamen firmo innituntur fundamento.

(†) Cap. XVIII. §. IV. num. 4.

(*) In citato capite §. IV. num. 4.

(**) num. 6. eiusdem §.

damenſo. Quid enim ſanctitas & inuiolabilitas Legatorum aliud innuit, quam non eos offendendos eſſe læſionibus (§. 50.)? Cum vero lædere & violare aliquem ſignificet agere contra debita alicui officia (§. 12.); profecto, ſartam tectamque conſeruari, quæ Legatis debetur, inuiolabilitatem, quando non impingunt imperantes nec ſubditi illius, in qua Legati commorantur, reipublicæ, in debita ipsis officia, illud tam certum eſt quam quod certiffimum; Iam uero cum debita legatis officia non uolent imperantes, qui aduerſus Legatos iurium ſuorum prærogatiuis utuntur; cumque qui rerum publicarum gubernacula moderantur, illis in Legatos in terris ipſorum degentes, iurisdictionis ius adſcribendum ſit (§. 30. & ſeqq.) inde ex neceſſaria conſecutione hæc conſuſio conſicitur; quando exercent imperantes, quorum in terris agunt Legati, in eos iurisdictionem; nihil fieri deminutionis de ſecuritate & ſanctitate Legatorum. Conferunt aliquid ad eneruandum robur GROTIANI argumenti B. COCCEII rationes (†) mirum uero, inquit, ſi quis collata ſecuritate Legati, cum ſecuritate principis ac rei publicæ, illam huic præferre haud erubuerit, & magis proſpectum uellet perſonæ Legati, quam toti ciuitati eiusque Principi apud quem degit. Quid enim non metuendam Principi ab hoſtis miniſtro, qui Legati iure prope domeſticus eſt; animo quem hoſtilem retinet, hoſtis; impunitatis fiducia ferro & tumidus? Quid non auſurus eſt Legatus in principem ac reipublicam hoſtilem, cui occaſio & impunitas

(†) Quæ habentur in Diff. de Legato ſancto non in puni Cap. III. §. VIII.

tas audaciam accendunt, & spes promerendæ Principis
sue gratiæ, animum studiumque machinandi grassan-
dique acuunt? Hoc exempla Legatorum, in Regnam
Angliæ conspirantium, docuerunt; quam ipsa quoti-
die prope in discrimen vitæ regniq[ue] adducta, ipsiq[ue]
quotidie in propriis prope laribus, cum tot periculis de
omnibus fortunis dimicandum fuerit, vti ex Camde-
no expositum est vberiusque videri potest; cui igitur
utilius est prospici, principi totiq[ue] reipublicæ, vt tuti
an persone Legati vt impunis sit?

Non lædun-
tur principes
mittentes Le-
gatos quo-
rum Legati
iurisdictioni
subiiciuntur,
imperan-
tium ad quos
veniunt.

§. LXXI. Quibus præstructis ea simul perspi-
cue patent, (1) non lædi mutua imperantium, &
quæ sibi inuicem resp[ublic]æ debent, officia, quan-
do qui Legati ab altera mittuntur ad alteram, il-
lius, ad quam veniunt, publicæ rei & imperan-
tium pati Iudicia tenentur & subesse iurisdictioni;
nam Principes in Legatos p[œ]nis, quas meruere
animaduertentes & compellentes eos ad officia,
vtuntur iure suo; Quumque hac ratione non lædant
Legatos; multo minus officia, ad quæ mittentibus
Legatos obligantur, violant: *VRGENTIBVS* vero,
violari tamen iurisdictionem mittentium Legatos,
qua ipsi in Legatos gaudent; in aurem dico (a) quam-
diu Legati non sunt potestati imperantium, quorum
negotia gerunt, obnoxii, i. e. illi commorantur in
aliis publicæ rei terris; tamdiu Principibus illis,
qui miserunt Legatos, nullam in eos iurisdictionem
competere; Cum enim consistat *iurisdictione in iure*
iudicandi de quorundam actionibus secundum Leges &
ea, quæ decreta sunt, exequendi (§. 13.) nec veroliceat
Principibus mittentibus Legatos, afficere eos
intra alius publicæ rei, ac cuius nomine Legatione
fun-

funguntur, pomœria agentes, dignis scelerum pœnis; nec adigere ad obeunda quædam potenti manu; Cumque quæ non licent, ea nec inter iura referenda fiat (§. 12.); profecto consequens est, vt interea, dum Legati in terris versantur exteræ cuiusdam publicæ rei; non gaudeant Principes mittentes, in eos iurisdictione, *confer. vtiq; quæ dicta sunt (§. 64.)* (b) esto vero competere Principibus, qui miserunt Legationes, iuris dicundi ius in Legatos, etiam dum illi negotiorum obeundorum causâ extra rempublicam constituti sunt; non illud tamen ius lædunt illi imperantes, quorum in potestate ac ditio tenentur Legati, vtentes aduersus hos suo iurisdictionis iure; quemadmodum comprobatum id est stabilitumque in antecedentibus.

§. LXXII. Quæ vero cum ita sint; cum non violari debita Principibus mittentibus officia, quando imperantes, ad quos veniunt Legati, hos suæ subiciunt iurisdictioni, pateat euidentissime (§. 70.); cum demum, qui ad gubernacula sedent rerum publicarum, eodem omnes iure in Legatos ad se venientes gaudeant (§. 30. & seqq.); Inde facile cuius est ad intelligendum, quam illi quidem Principes a iusti & æquitate tramite abludant, qui, ne Legati imperantium, ad quos missi sunt, subire iurisdictionem teneantur, omnem mouent lapidem & minitabundi contendunt; quando in Legatos eorum, transgressores Legum animaduersum pœnis est ab imperantibus, apud quos Legationem obeunt, aut compulsi illi sunt ad æs alienum, quod contraxerunt, soluentium &c. vt iniuriis sibi & Legatis illatis satisfiat, bellorum etiam sæua fulmina interminantes.

Itaque bella
his de causis
non suscipi-
enda sunt.

Quum

Quum vero bellorum, quæ ob male habitos Legatos suscepta sunt, plenæ sint profanæ historiæ (*); ideo quæri solet, quibus demum ex rationibus Legatorum causa arma licite conuenienterque naturæ Legibus moueantur? Belli Martisque discrimini res prius committenda non est, quam ubi non alia media suffectura deprehenduntur, quibus, vt, quæ altera res debet publica alteri, officia persoluantur, & vt læsionibus alteri ab altera illatis satisfiat, obtineri potest; Vnde eas tandem iniurias contra Legatos commissas, quæ vertuntur in ipsius principis & publicæ rei, cuius Legati negotia expediunt, contumeliam, nec possunt alia opera, quæ leuior est, propulsari; armis & bello vindicari posse euidentis est; vix autem futurum esse mihi persuadeo, vt defint media persequendi offensiones eiusmodi leuiora, siquidem v. gr. ad manus est ius, quod aiunt, *repressaliarum* & id genus alia.

§. LXXIII. Argumentorum, quibus suam fulcit sententiam GROTIUS, illud maximum pondus habet; *quod pœna haberi posset* (& etiam compelli Legatus vt officiis debitis defungatur, contra æquum Legibus pareat &c.) *per eum, qui legatarum misit, volentem, & si nolit, ab ipso exigi bello tantquam criminis approbatore.* (*) Quæ vero vt subuertere penitus vniuersa contingat, aliqua eorum, quæ dixi (§. 20. & 21.) reuocanda sunt; Nimirum, cum naturæ Legum obligationibus Principes, qui res regunt publicas, teneantur, mediis omnibus, quæ

Soluitur
Illia Grotii
obrectio; pœnas haberi
posse per eos
qui mittunt
Legatos,

(*) Vide GROTIUM Lib. II. cap. XVIII. §. XI.

(*) Vide citatum sæpius caput XVIII, Lib. II. §. IV. num. 4.

quæ tendunt ad promouendum salutis publicæ incrementū, applicandis sollicitam dare operam; inde consequitur vt media etiam accommodata excitare debeant, quæ, ne legati lædant salutem publicam sed vt, quantum in ipsis situm est, factam eam tectamque conferuent, efficiunt; vnde quæ ad hæc obtinenda parum aut nihil conferunt, nec ita comparata sunt, quemadmodum requirunt salutis publicæ rationes, ea procul a curis Principum absunt. Esto vero fieri interdum, vt in Legatos criminum aduersus publicam rem, cuius in terris commorati sunt, commissorum reos domum redeuntés a principibus, qui eos ablegauerunt, animaduertatur; quod tamen quam raro contingat, cum & historiarum monumentis (**) & rationibus (§. 35.) euincatur, ideo maxime idoneam & certissimam propulsandi amoliendique, quæ mala publicæ rei imminere a Legatis possunt, rationem Principes inire, euident est, qui ipsi Legum vinculis coercent constringuntque legatorum peccandi licentiam. Deinde vero (II) quum eorum Principum, ad quos Legati mittuntur, partes sunt, vt, ne rei, quam regunt, publicæ salutis securitasque violetur a Legatis; nec hi officia sua & contractus, quos iniuerunt, contraueniant; dent operam; adeoque iure gaudeant, mediis omnibus, quæ ad hunc finem tendunt & posita sunt in eorum manibus,

L 2

(**) v. gr. qua pœna affectus CELLEMARIVS legatus Hispanicus ad Gallos Conspirationis Iutetiis Parisiorum ALBERONII instinctu excitata, cum domum rediret? qua BERNARDVS MENDOZA sceleratarum machinationum ad externos in ANGLIAM inducendos & reginam deturbandam? plura dabit exempla recens & vetus Historia vid. CAMDENVM, RICHARDVM ZOVCHEVM aliosque.

bus, vtendi (§. 20. & seq.); profecto non tenentur hoc, quod penes ipsos est, iuris aliis relinquere; quod tamen cum futurum esset, si Legatos violatores publicæ salutis puniri a Principibus mittentibus compellique ad officia contradicentes curarent; (siquidem illi tunc principes, ne legati, quos miserunt, lædant publicæ rei, ad quam veniunt, salutem forent effecturi) itaque non obligari Imperantes, ad legatos principibus, a quibus veniunt, remittendos, vt ab iis pœnis afficiantur &c; illud vero ex his omnibus cuique facile est ad intelligendum. Quid? quod si hæc, quæ contra GROTIUM disputavi, nullius essent momenti aut ponderis; sufficeret tamen ad GROTIUM eneruandum; Imperantibus Ius *omnibus* mediis vtendi competere quæ tendunt ad hunc finem salutis publicæ ne legati lædant eam violentque (§. 20. & seqq.); atque si ipsi obligationibus vinciunt legatos obtineretur hic finis & quidem accomodatissime (§. 25. & seqq.) vnde patet nequaquam moderatores rerum publicarum hoc in legatos iure priuandos esse. Tandem vero cum bellum plena alicæ res fit, nec armorum Martisque discrimini committenda ea sint (§. 62.), quæ possunt leuiori opera expediri i. e. quibus expediendis media suppetunt, quæ non tanta publicæ salutis ac securitati pericula minitantur oriuntur; ideo non possum non negare calculos GROTIUS, existimanti bello exigendam esse, a principe pœnam non plectente legatos criminum in re publica, apud quam functi sunt legatione, commissorum reos; satius enim esse vnum plecti quam bello

bello multos inuolui, illud vero habeo exploratiffimum, & omnes largiuntur, ac egregie ad rem meam faciunt illa *COCCEIANA* (***) *negari plane nequit, satius utique esse, pœnam iure imperii a Legato, quam bello a principe aduersario cum summo discrimine reipublicæ exigere. Quod si hic vindictam bello moliatur, iniuria molitur, quæ alteri ius puniendi auferre nequit: expectandusque est, ceteris paribus, belli euentus mala causa dignus.*

§. LXXIV. Quæ, porro, obiicit GROTIVS, (*) *valde in lubrico locari salutem Legatorum, si actuum suorum rationem alii reddere debeant, quam a quo mittuntur; quia, cum plerumque diuersa, sæpe & aduersa sint viriusque partis consilia, vix est, ut non semper aliquid in Legatum dici possit, quod criminis accipiat speciem; iis iam itum est obuiam a B. COCCEIO. Et verum est (1) quod Legati Imperantibus, ad quos missi sunt, actionum suarum reddere rationem teneantur, id non esse de iis intelligendum, quæ ad legationis negotia pertinent, quippe de quibus Principi demum mittenti suo respondent; ast eas putari actiones, quæ sunt contra publicæ rei, in qua versantur, salutem securitatemque & habent aliquam cum ea connexionem; nec id vero obesse securitati legatorum (§. 70.) euictum probatumque est. Deinde cum Legatos sanctos & inuiolabiles dixerim; nec sub specie iurisdictionis, qua gaudent rerumpublicarum moderatores in ad-*

L 3

uenien-

(***) Vid. Diff. illius de Legato sancto non impuni Cap. III. §. VIII.

(*) l. citato §. IV. num. 4.

uenientes Legatos, liceant quædam naturæ Legibus aduersa; Inde, quæ GROTIUS ait, *semper aliquid in Legatum dici posset, quod criminis accipiat speciem*, ea prorsus ad me non pertinere ex his partem redditur; veri enim criminis conuictum esse legatum oportere, si pœnis adficiendus sit, non ficti, mea est sententia (*vid. Cap. II.*) Elegantiora sunt COCCEIANA (**), quibus huius GROTIANI argumenti robor eneruat, quam ut prætermitti a me possint; *Magis utique, inquit, in lubrico locatur Salus Principis & totius reipublicæ, si in eius quasi sinu Legatus hostis impune delinquere, & machinari in reipublicam potest; Quid igitur potius Legati persona an reipublicæ? Cæterum nec insidias saluti Legatorum Lex naturæ, sed pœnas statuit sed nec in lubrico locatur Salus Legatorum si iure agunt. Quin et si in eos quid ita statuatur, id per iniuriam fiet, quæ fieri posset, siue ius puniendi sit principi, siue non sit; si igitur salus Legati in lubrico est apud Principem, ad quem mittitur; id non est ex iure puniendi sed ex iniuria. In eo vero maxime fallitur GROTIUS quod ait, semper aliquid in Legatum dici posset, quod criminis accipiat speciem, potest enim Legatus causam principis sui, apud eum, ad quem mittitur partem omni studio & contentione agere, quod in speciem criminis verti nequitiam potest, at vero clam machinando in principem, vel alios ladendo, omnino delinquit, neque id speciem delicti habet, sed verum omnino delictum est.*

§. LXXV.

(**) Vid. diff. cit. Cap. III. §. IX.

§. LXXV. Quamuis igitur GROTIUS omni-
no sibi persuadeat, *placuisse gentibus ut communis*
mos, qui quemuis in alieno territorio existentem eius
loci territorio subiicit, exceptionem pateretur in Le-
gatis (*); cum tamen fundamenta corruerint uni-
uersa, quibus suam inædificauit sententiam; fieri
non potest quin hæc eodem labefactata motu peni-
tus concidat. Mirum autem videtur censere GRO-
TIUM; placuisse gentibus ut immunes sint Legati
a foro loci, in quo quidem commorantur, idque
ipsi argumenti instar esse pro stabilienda, quam de
Legatorum iudice amplexus est, sententia; *vel* enim
illud, *placuisse gentibus*, ita capiendum est. singulas
sanciuisse gentes ut Legati ad se venientes non tene-
rentur suam subire iurisdictionem; sic vero, cum a
voluntate eorum profectum sit, immunes esse ab iu-
diciis eorum Legatos; quotiescunque libuerit licite
hoc deserent consilium. *Vel; pacta* esse inter gen-
tes inita de non subiiciendis, quos ad se inuicem
mittunt, legatis iurisdictioni suæ; aut eiusmodi pa-
ctiones intercessisse inter gentes, vnde vero euictum
GROTIUS dedit? quid? quod, mea quidem senten-
tia, pacta eiusmodi naturæ Legibus aduersantur;
Nam, cum obligatissimæ gentes sint ad conseruan-
dam securitatis & salutis suæ incolumitatem: cum-
que ne legati salutis publicæ insidias moliantur, ad
id vero obtinendum nihil sit accomodatius; quam
legatos ab ipsis gentibus, ad quas veniunt, obliga-
ri per pœnas & potentem manum, ne ledant pu-
blicæ rei salutem (§. 25. & 73.): quis vero exinde
confe-

Soluitur ob-
iectio GROTI
desumpta a
placitis gen-
tium.

(*) Loco cit. §. IV. num. 5.

consequi non animaduertet, pacta, quibus priuantur gentes iure suo legum obligationibus auertendi, quæ ipsis pericula impendent a legatis; ea aliena esse a legibus naturæ?

Diluitur illa
defuncta a ta-
cito pacto
quod GRO-
TIVS inter-
cedere inter
admissum
Legatam &
Principem,
ad quem ve-
nit legatus,
existimat,

§. LXXVI. Ex quibus palam redditur, quæ sit mens mea, de illo tacito pacto, quod fingit GRO-
TIVS (*) inter legatum admissum & principem, ad quem venit, intercessisse; vi cuius is liberetur ab illius principis iurisdictione, ac in quo demum GRO-
TIVS vltimum sententiæ suæ præsidium quaerit. Ac vero sine vlla ratione, intercedere eiusmodi pactum inter Principem & legatum, statuitur; ad tacitam pactionem necesse est consensus eorum, qui eam ineunt, ex factis colligi; an vero ex admissione legati apparet Principis voluntas, vt non subesse legati teneantur suæ iurisdictioni? nego id ac per-
nego. Quum enim *admittere Legatos* significet libertatem ipsis dare ingrediendi publicæ rei, ad quam missi sunt, terras, & exponendi, quæ habent in mandatis; conficitur sane, vt principes, quando admiserunt legatos, non ideo iis simul a sua iurisdictione permiserint immunitatem: possunt enim Legati concredita obire negotia, possunt exponere quæ habent in mandatis, quamuis teneantur iudiciapati imperantium, ad quos missi sunt; *ceu illud est euidētissimum, & clarius patebit ex sequentibus.*

Euertitur
Obiectio I.
BYNKERS-
HOEKII im-
pediri lega-
tiones.

§. LXXVII. Nam, vt tandem ad BYNKERS-
HOEKII obiectiones, quas diuersas a GRO-
TIANIS habet, animum aduertam; labefactare is senten-
tiam meam aggreditur ea ratione; quod impediendæ
non

(*) Loc. cit. §. V.

non sint Legationes, impediri eas autem, si debeant Legati subesse imperantium, ad quos veniunt, iurisdictioni (*). Quod autem oppositum mihi argumentum quam omni pondere defituatur apparerebit, quando, quid significet *impedire Legationes*, in aprico erit positum; Cum, qui plane omnes Legatos ab aliquo Principe missos reiicit, nec libertatem ipsis concedit exponendi tractandique negotia, quæ habent in mandatis; eum dicamus impedimento esse Legationibus; ideo, omnia Legationum esse impedimenta, euidens est, quæ negotia, quorum causa Legati mittuntur, plane perturbant, eisque expediendis prorsus officiant. Quare, quamvis Legati, ob crimina in republica, apud quam funguntur Legatione, commissæ ea pœna affecti sint, qua, quo minus tractandis negotiis operam dent impediuntur; non ideo tamen plane cessant eæ Legationes, ad quas obeundas missi illi sunt Legati, siquidem nuntio accepto Principes, quorum Legati pœnas passi sunt, aliis hanc Legationis provinciam demandabunt. Quod si vrgeat BYNKERS-

M
HOE-

(*) Vti colligere est s. II. Cap. VII. de iudice Legatorum pag. 75. gallica editionis qua ego vtor. verba ita se habent; „Ainsi il faut à la vérité qu'on n'apporte aucun retardement ni aucun empêchement à ce que l'Ambassadeur ne puisse commodément vaquer à ses négociations, pour l'intérêt de son Prince.„ Et paulo post cum ipse erga hanc sententiam obiectiones aliquas formasset; „Tout ce qu'on peut dire pour colorer la Justice d'un Privilège si incommode, c'est qu'il est nécessaire de l'accorder iusqu'à ce point pour n'espas détourner les Ambassadeurs des fonctions de leur emploi.„ In primis confer s. V. lusus Cap. VIII. In quo persequitur hanc rationem suam,

HOEKIVS, etsi non impediuntur Legationes, retardari eas tamen trahique Legationes, quæ non recipiant cunctationem; respondeo; Legatos ipsos esse in culpa ut hæc mora eueniat; nec video cur ea propter ferendum sit moderatoribus rerum publicarum, impune Legatos impingere in officia sua, laceßere ciues, conturbare publicæ salutis rationes; Deinde, quoties vero futurum est, ut, quia, Legati iudiciis irretiti sunt, ideo negotiorum ab eis expediendorum aliqua fieri debeat intercapedo? cum otium habeant res suas curandi, cum tempus reliquum ipsis sit, quod venationibus, spectaculis & id genus aliis recreationibus, impendant, (***) sane nec multitudine occupationum prohibentur quo minus causam defendant suam in iudiciis.

Obiectio II.
BYNKERS-
MOEKII.

§. LXXVIII. Si tantum salutis publicæ momentum in Legationibus situm est; si non futurus esset qui Legatione fungeretur, quando Legati imperantium, ad quos veniunt, subesse iurisdictioni tenerentur, (ita, porro, rationes subducit suas BYNKERSHOEKIVS (*)); sequitur ut Legati iudiciis

(**) Sic comparatum est, quod ipse sibi opponit BYNKERSHOEKIVS; argumentum; ad quod cum nihil responderit, nec eum huic rationi suæ, quam hoc §. LXXVII, perstruam, multum considerare intelligitur; „Les Ambassadeurs „inquit, qui résident pendant long tems dans une Cour „étrangère, comme font au jourd'hui la plû part, n'ont „presque rien à faire, & ne passent guères leur tems „qu'en Festins, en spectacles, ou autres sortes de Divertissemens; se contentant d'écrire quelque fois à leur „Prince, pour leur apprendre qu'ils sont encore en vie, „& qu'ils pensent à Lui quelque fois.„ Vide Cap. VII. de „Iudice Legatorum §. II. pag. 76. editionis gallicæ.

(*) Vid. Cap. VII. §. V. pag. 76. edit. gallicæ.

diciis reipublicæ, ad quam veniunt, subiici non debeant. Consensio multum conferre ad salutis publicæ incrementum Legationes (§. 4. & 48.); at, si obnoxii redderentur Legati publicæ rei, ad quam mittuntur, iurisdictioni, defuturos qui Legationum munera obirent; id ut existimem adduci me nunquam patiar; Nam aut Legati propensi sunt ad explenda virtutum officia animi, suum tribuentes cuique, lædentes neminem & Legum parent obligationibus; illis vero idem est cuiuscunque subint iurisdictioni: non enim agere ea intendunt quæ coerceri pœnis debeant utque eos compelli ad officia per potentem manum opus sit: aut illi vitiorum flagitiis indulgent; rapiunturque affectuum suorum imperio; his autem nec demandari debent illa momentosa Legationum munera; ac si pœnis illi affiendi sint, aut compellendi ad officia contradicentes; nihil quidem eorum interesse debet a quonam Principe puniantur adiganrurque ut sua expleant officia.

§. LXXIX. Superest illud BYNKERSHOEKIA-Obiectio III. NAE sententiæ munimentum; ad quod, qui ILLI & BYNKERSHOEKIA suffragantur, veluti ad sacram anchoram HOEKIA referuntur, omnes confugiunt; nimirum legatos extraneorum curare principum negotia, non subditos esse reipublicæ, ad quam veniunt, nec ideo iurisdictioni illius subiiciendos (*); quæ itaque euertenda mihi sunt; An euertam vero quæ conuulsa iam sunt dirutaque?

M 2 Nam

(*) De Iudice Legatorum Cap. V. §. VII. Cap. VIII. §. II. Cap. XVII. §. XII.

Nam (I) ius competere rerum publicarum moderato-
 ribus, ad quos veniunt Legati, hos suæ subiiciendi
 imperio; id, nisi me fallunt omnia, euictum dedi (§. 29.);
 Deinde vero (II) quamuis ponamus legatos non esse
 subditos Imperantium, ad quos veniunt, illud ta-
 men omni caret fundamento, quod Imperantibus
 adscribi in eos iurisdictio non debeat, qui non sunt
 subditi eorum. Cum enim *iurisdictio* in iure consistat
 iudicandi de quorundam actionibus secundum leges
 & iudicatum exequendi (§. 13.); id quidem in aprico
 ponitur, qui subesse iurisdictio debet, ut ille le-
 gibus quibusdā obligatus sit necessario requiri;
 at etiam homines naturalibus legibus tenentur, &
 qui non ciuilibus reipublicæ legibus obstringitur;
 is publicæ illius rei non est subditus (§. 29.); unde lu-
 ce clarius meridiana apparet, qui iure gaudet iu-
 dicandi de eorum, qui non ipsius legibus tenentur,
 actionibus secundum naturæ leges; illi in non sibi
 subditum competere iurisdictio. Cum vero
 ad iurisdictiois munera præter iudicandi ius, ius
 etiam pertineat exequendi iudicatum; ac vero qui
 exequitur iudicatum, is pœnas statuat aut addu-
 cat potenti manu ad obeunda, quæ debent, officia
 contradicentes (§. 13.); cumque qui pœnas statuit
 compellitque contradicentes ad officia; is eos obli-
 gationum vinculis constringat (§. 25.), ac qui obli-
 gantur legibus, illi subditi fiant; (§. 29.): ideo, (I)
 posse imperantibus in eos competere iurisdictio-
 nem, qui non sunt subditi eorum; at (II) fieri eos ta-
 men, quando, qui imperant, suo iurisdictiois iure
 aduersus eos vtuntur; id facile est ad animaduerten-
 dum. Quia, porro, non potest quisquam impe-
 rantium

rantium subesse iurisdictioni, in quorum non est potestate positus (§. 73.); inde (§. 41.) stabilitum a me est; quamvis legatus nondum sit subditus imperantium, ad quos venit, quia tamen in eorum constituitur potestate; ideo ius illis competere imperantibus animaduertendi in legatos, si insidias publicæ saluti struxerint, extraordinaria pœna, ut cum illi tum alii ab eiusmodi maleuolis absterrentur conatibus; & compellendi eos contradicentes ut munera sua & partes suas erga ciues reipublicæ expleant; ac hinc imperantes etiam in legatos nondum subditos gaudere iurisdictione; siquidem in IVRE consistit iurisdictionio.

§. LXXX. Quibus, porro, utitur argumentis BYNKERSHOEKIUS (*), pro stabilienda sententia sua; ea, cum non sint a GROTIANIS diversa, nec peculiari indigent perlustratione. Quod ad STEPHANVM CASSIVM attinet; is quoque eam rationem, quod legatus non sit imperantium, ad quos venit, subiectus imperio, in partes suas vocat (**), quæ vero §. *anteced.* excussa, ni fallor, a me est & labefactata concidit. (***) Deinde ex

Transitio fit ad CASSIANA Argumenta: & diluitur I. Obiectio CASSII.

M 3 Cha-

(*) Vid. Caput V. VII. XVI. XVIII. & XIX.

(**) Vide diatriben EIVS de iure & iudice Legatorum Sect. III §. V.

(***) CASSII hanc esse palmariam rationem; nempe non esse subditum Legatum; id inde etiam liquet; quia cum Principi, ad quem venit, æqualem censeret ac ideo quidem quia (I) Principem suum repræsentet, vid. Sect. III. illius §. 22. & (II) quia non consenserit ut subiiceretur Principis, ad quem venit, imperio; alteram euerit rationem §. hoc LXXX. alteram §. LXXXII. Vnde quæ hoc fundamento suo §. 28. 29. 32. & aliis inædificat, etiam corrumpit.

Charactere legatorum repræsentatio ducit pro astruenda eorum immunitate ab imperantium, ad quos veniunt, iurisdictione, argumentum; *ex his quæ dixi, inquit, liquido intelligi arbitror, quæ sit illa sanctitas Legatorum ex Iure Nature & Gentium, videlicet EADEM QUÆ MITTENTIS, summa inter homines atque perfectissima, QUÆ LEGIBVS CIVILIBVS QUIBVSQVÆ & OMNI HVMANA POTESTATE ac IURISDICTIONE eximitur soluiturque. Id quidem huic quod genti, illi autem quoad mittenti Legatus substitutus est competit. (***)* Verum (I) id saltem vult repræsentatiua qualitas Legatorum, vt iisdem illi, ac Principibus, a quibus missi sunt, debentur, honoribus perfruantur (§. 7.) ideoque CASSIVS & quicumque hac in parte cum eo sentiunt, in conceptu Characteris repræsentatiui falluntur (§. cit.); Ac (II) cum nec ipsi principes plane territorii, in quo versantur, auctoritatem effugiant (****) (§. 33.); consequens est, vt etiam si ponamus Legatos Principibus suis in omnibus similes haberi; non tamen hic Character eorum repræsentatiuus patrocinetur immunitati, quam vindicare sibi annuntur, ab imperantium, apud quos Legationem obeunt, iurisdictione. Deinde (III) si id quoque in gratiam aliter sentientium concedam, Principes in alienis terris commorantes, nulla tene-

(***) §. 82. Sectionis II. operis citati.

(****) Exempla Principum, qui ipsi in iudiciis causam suam dixerunt, vide apud BYNKERSHOEKIVM Cap. IV. §. III. IV. V. & VI. in GELDRIÆ ducatu Principes solent extranei in eo commorantes in iudicia vocari.

neri iurisdictione; si admittam, porro, id etiam secum ferre Characterem repræsentatitium Legatorum (quæ tamen euinci nulla possunt ratione), an protinus canerent aliter sentientes Triumphum & trophæa ponerent? neutiquam possent; nam, cum tamen non eant inficias a Principum concessione Characterem proficisci repræsentatitium legatorum; id antea, cuiam vero Principi, an vero mittenti, aut illi ad quem veniunt, ea Characteris repræsentatitii iura Legati referre accepta deberent, foret enolendum; Principi certe, a quo mittuntur, ea iura debituri non essent, cum iis idem ipse destituatur, (nec enim alium Principem obligare vt de Legato suo non iudicer, ipsi licet); si autem ea a Principe, ad quem venit Legatus, proficiscuntur; omnis inter nos extincta est dissensio; renunciat enim tunc Princeps iuri suo. Tandem (IV) cum non omnes Legati Characterem fulgeant repræsentatio non possum non mirari, fuisse & esse adhuc, qui eo nomine Legatis omnibus, a Principum, ad quos mittuntur, iurisdictione vindicare immunitatem annuntur. (*****)

§. LXXXI. At tamen, omnes Legatos gentem, cuius expediunt negotia, repræsentare, gentes

(*****) Id adhuc monendum est, valde incongrua videri, quæ CASSIUS existimat. Omnibus legibus civilibus, & omni humana iurisdictione solutos esse Legatos, (vid. eius verba in initio huius §. LXXX. allegata); Non est quisquam Legibus civilibus solutus, nisi sit imperans; An vero imperans Legatus est? An permittendum Legato, vt impune occidat, lædat, defraudet, circumueniar omnes? patet quam hæc CASSIUS omni fundamento destituantur,

tes vero nullius teneri iurisdictione, alii obiciunt; Enim vero non alia ratione Legati repræsentare gentem suam dicendi sunt, quam quod ea, quæ a Legatis cum exteris acta sunt, eiusdem habeantur stabilitatis, ac si per ipsius gentis vniuersæ suffragia decreta expeditaque fuissent; non enim alia in re haberi similes genti, a qua mittuntur, vniuersæ possunt (§. 7.)

Obiectio

CASSII III.
quam exinde
petit, quia
non consen-
serint Legati
quertitur.

§. LXXXII. Tandem id quoque telum, quod CASSIVS in me stringit, retundendum est; ideo non competere ius rerum publicarum moderatoribus, eos, qui in ipsorum terris morantur, suæ subiciendi iurisdictioni, *quia nempe illi non consenserunt.* (*) Profecto non contigit mihi adeo esse felici, vt, quid consensus Principis cuiusdam terras ingredientium ad hanc rem faciat intelligerem. An enim æquo ferant animo Principes, qui in ipsorum terras veniunt, eos impune struere machinarique publicæ salutis insidias, eos lædere ciues, defraudare, circumuenire vniuersos, nulla eos intacta relinquare vt flagitiosissima quæque impune committant, & ideo quidem quoniam, vt punirentur ab iis principibus adducerenturque ad officia sua explenda, non consenserunt? Remittendos, inquis, esse ad rem publicam, in qua fuerunt antea commorati? sed non consenserunt vt remitterentur, non delatum ab ipsis est hoc Ius Principibus, in quorum terris nunc sunt; nihilo tamen secius vrget, vt concedantur Principum Dominorum suorum potestati, *requirere publicæ*

(*) Vide Sect. III. EIVS libelli de Iudice Legatorum Sect. III. §. 21.

Stationem hæ paginæ excreuerint; ideo quidem eo
 lubentius hoc deserui consilium. Contentus sum
 stabliuisse subiiciendos esse Legatos Imperantium,
 ad quos veniunt, Iurisdictioni (§. 30. & seq.) fora eos
 & ciuilia & criminalia (§. 36. & 37.) contractus, &
 delicti (§. 39.) in republica, apud quam legatione
 funguntur, sortiri; multaue perperam Iura Le-
 gatis tribui, quæ nulla ipsis ratione competunt
 (Cap. III.). Et quamuis longe aliam iniuerim pro-
 bandi rationem, ac alii consueuerunt, siquidem
 adduci non possum, vt eorum Iudiciis calculos ad-
 dam, qui gaudere imperantes in legatos iurisdic-
 ctione, exinde quia in hostem licent omnia, sibi
 persuadent; quæ tunc enim in legatos licent, ea
 fieri per defensionis modum non iurisdictionis re-
 cte monet CASSIUS (***) ; Quamuis porro a ple-
 risque & tantum non omnibus, qui de legatis com-
 mentarios adornauere, secessum fecerim; mihi ta-
 men facile & iuuenili ætati meæ cum a veritate pa-
 trocinium; tum, quod me huic argumento multis
 & difficultatibus & dubitationibus obruto commise-
 rim, apud ÆQVOS LECTORES veniam polliceor.
 Meum denique est, dum in portum delatus sum,
 DEO supremo rerum omnium studiorumque MODE-
 RATORI, votiuam suspendere Tabulam, Eique co-
 titius, si qua futura est, vitæ meæ ac studiorum ra-
 tiones votis incitatissimis commendare.

TANTVM EST.

(***) Sect. III. sæpius citati tractatus §. 65.

VIRO IUVENI GENEROSISSIMO

EXIMIAQUE ET VIRTUTE ET ERVDITIONE
SVMMOPERE COMMENDANDO

S. P. D.

PRAESES.

JAm pridem est, ex quo crebore, quæ Tecum mihi intercessit, consuetudine edoctus singularis ingenii Tui dotes & admirari & suspicere ceperim. Licet enim in florentissima hac nostra Fridericiana iuvenum nobili sanguine natorum haud exigua sit annona, quorum quisque non generis tantum splendore, sed sua propria quadam laude floreat; inter æquales tamen Te doctrina nulli inferiorem, multis vero & virtutum ornamentis & morum elegantia longe superiorem iure meritoque censui. Quapropter quum per aliquot annos non nostris tantum diligenter scholis vsus, sed & aliorum optimis tinctus præceptis, specimen tandem aliquod academicum meditareris, maximo pere mihi gratulatus sum, quod suaſu optimi Parentis, VIRI VENERANDI, meo potissimum
N 2
auxi-

auxilio hac in re uti, mihi que Præsidis, vt vocant,
munus deferre volueris. Equidem non sum igna-
rus Te meo hac in re officio facile superfedere
potuisse, quum tantus Tibi insit ingenii vigor, tan-
ta iudicii acies, cum suauissimo sermonis lepore
coniuncta, vt vel solus ad auertenda aduersariorum
tela sufficeres, nec ad periculum, quod illi inter-
tabunt, feliciter propullandum alieno indigeres
clypeo. Nihilo tamen secius periucundum mihi
cecidit, saltem ut testem & præconem eruditionis
doctrinæque Tuæ amico huic certamini interesse
& obsequii simul erga summum Parentem Tuum
documentum diu iam votis meis expetitur statuere.
Ipsam vero dissertationem quod attinet,
eam mihi tradidisti proprio Marte elaboratam &
ita limatam atque perpolitam, vt, quæ mea qui-
dem sententia est, nihil plane neque omitti neque
adponi commode queat. Conscripsisti eam secun-
dum principia, quæ pro diuersis doctorum opinio-
nibus non omnibus probantur, methodum deinde
elegisti itidem perpaucis, nec mihi ipsi vt ingenue
fatear, in elaborando inueniendoque familiarem.
Hac ego ratione inductus potius nihil omnino, imo
ne literam quidem addere volui, quam aliquid in-
terponere, quod vel minus cum reliquis cohaereat,
vel theses Tuas aliquo modo suspectas reddere, vel
ordinem qui Tibi adeo arrisit, turbare possit. At
vero non opus est lima, quando enim quid ratio-
ne in consilium adhibita excogitatum & elaboratum
est validissimis quoque rationibus facile propugna-
bitur, imprimis a Te qui & doctrina & facundia
abunde polles. Quare nihil prorsus reliquum est,
quam

quam vt Tibi ex animo gratuler, conceptisque vo-
tis adprecer, vt Tuam indefessam plane industriam
promeritum olim maneat proemium & omnia coe-
pta Tua ad sanctissimi Numinis summam gloriam
& patriæ eximium eueniant emolumentum. Tu
modo eam, quam semel iam strenue calcare ince-
pisti, semitam imposterum impigrè ambulare per-
gas; ad celsissimum sane amplissimæ verissimæque
laudis fastigium eniteris felicissime. Eodem tra-
mite paternarum etiam virtutum vna cum egregiis
fratribus, quorum alter iam laudabiliter Tibi præ-
it, alter autem eadem fere Tecum premit vestigia,
iustissimus aliquando hæres es futurus, nouum-
que inlytæ Familiæ allaturus ornamentum. Da-
bam in Fridericiana die 30. Mensis Octobris
MDCCXXIV.

Quid labor assiduus & quantum industria possit
SCARDENE, hoc specimen satque super,
que probat.

Ut fortunatis successibus opto fruaris
Perpetuo in studiis ore animoque Tuis.

Hæc
Generoso ac Doctissimo Autori Dissertatio-
nis in amicitia testimonium ad ponens
voluit.

O. E. DE GRUMBKOW,

Nominata

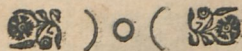
Nomina LEGATI, Legati Munera, Jura,
Et quo sistatur Judice, Charta decet.
Legatumque quidem sanctum, SCHARDENE
probasti,

Ledere quem nemo, nec violare queat.
Ast illum arbitrio proprii dum Principis auferis,
Ciuemque alterius Principis esse putas,
Impugnare Viros magnos interritus audes,
Quorum per populos Nomina clara volant.
Scilicet his armis vinci, atque in talibus ausis,
Hoc merito dici gloria magna potest;
Tantum & laudis habet, quanto est victoria major.
Vincere tam doctos tam celebresque Viros.

IOANNIS PHILIPPI HEINII

Profess. Reg. Illust. Gymn. Ref.

Sphalmata typographica, quæ præter expectationem
irreperunt, Beneuolus Lector ipsemet emendabit. Inprimis
§. XX. linea 13. post verba *conuenere omnes*, addet *is demum*,
porro pag. 70. linea 20. post verba, *ad officia defungendum*,
habeat exploratum, addet hanc parenthesin, (*quando ni-*
mirum nulla bona sita habeat in ea re publica ex qua excessit.)
& pag. 81. linea 2. post verba *nec adigere* addet
semper eos posse (§. 64.)

ULB Halle
002 815 230

3

Q. D. B. V.
DE.

LIX.
4724
1207

IVRIBVS ET IVDICE
COMPETENTE
LEGATORVM,

DISSERTATIO IVRIS GENTIVM ET PVBLICI VNIVERSALIS

QVAM
AVSPICIIS

IOANNIS LAVRENTII FLEISCHERI
ICTI

AVGVSTISSIMO PORVSSIAE REGI A CONSILIIIS AVLICIS
ET IVRIVM PROFESSORIS ORDINARII
IN FRIDERICIANA

CONSENTIENTE ILLVSTRI IVRECONSULTORVM
ORDINE

PVBLICAE ET PLACIDAE ERVDITORVM
GENSVRAE SVBMITTIT

IN AVDITORIO MAIORI

D. 2. NOVEMBRIS MDCCXXIV.

NICOLAVS LVDOVICVS DE SCHARDEN

HALLENSIS MAGDEBVRGICVS
AVTOR ET RESPONDENS.

HALAE MAGDEBVRGICAE,
Typis IOANNIS GRVNERTI, Academ. Typogr.